

2021-2022

1. Periyot

10. ve 11. Sınıf

İçindekiler

Adabı Muaşeret ve Güzel Ahlak	1
Doğruluğun Neticesi.....	1.1
Güzel Huylu Olmak	1.2
Büyüklerle Saygı	1.3
Arkadaşlık	1.4
Alternatif Konu - Kitap Okumak Yalnızca Görenlere Has Bir Şey Değil miydi.....	1.4
Allah'a (c.c.) İman.....	2
Her Eserin Bir Ustası Vardır	2
Hücrelerimiz Tesadüf Eseri Ortaya Çıkmış Olamaz	2
Hiçbir Şey Tesadüf Eseri Olmaz	2
Allah'ın (c.c.) Varlığının İspatı?	2
Allah'a İman Müslüman Olmanın ilk Şartıdır	2.1.1
İmanın İnsan İçin Önemi Nedir?	2.1.1
Allah'ın Varlığının Delilleri	2.1.2
Biz Allah'ı Niçin Göremiyoruz?	2.1.3
Her Şeyi Allah Yarattı, -Haşa- Allah'ı kim Yarattı	2.1.4
Peygamberlere İman	2.2
Meleklerle İman	2.3
Kitaplara İman	2.4
Ahiret Gününe İman.....	2.5
Kaza ve Kadere İman	2.6
Efendimiz 'in (s.a.v.) sıfatları ve ahlaki	3
Efendimiz 'in(s.a.v.) Yaşantısı	3.1
Sıdk ve Doğruluk	3.2
İsmet ve Günaha karşı Hassasiyet	3.3
Efendimiz 'in (s.a.v.) Cesaret ve Liderliği	3.4

1. Adabı Muaşeret ve Güzel Ahlak

1.1 Doğruluğun Neticesi

Zalim bir vali vardı. Bu vali bir gün adamlarını göndererek Hasan Basri Hazretleri'ni yakalatmak istedi. O da bir vakit ders verdiği Habib-i Acemi Hazretleri'nin kulübesine gelip saklandı. Valinin adamları geldi ve hışımla:

– “Hasan Basri'yi (r.a.) gördün mü?” diye sordular. O gayet sakin:

“Evet”, dedi. Nerede? “İşte şu kulübemde” ... Adamlar kulübeye daldı, fakat bir türlü Hasan Basri Hazretleri'ni bulamadılar. Dışarı çıkınca tehdit edip: – Ya şeyh, niçin yalan söylüyorsun? dediler.

– Ben yalan söylemedim, dedi. Siz göremediyseniz, benim suçum ne?

Tekrar girdi, aradı, fakat bulamadılar. Onlar gidince, Hasan Basri Hazretleri: “Ey Habib! Biliyorum ki Rabb'im senin hürmetine beni onlara göstermedi. Fakat yerimi niçin söyledin, hocalık hakkı yok mudur?” dedi. Hazreti Habib mahcup bir şekilde: “Ey Üstadım! Sizi bulamamaları benim hürmetime değil, doğru söylediğimizdendir. Çünkü bilirsiniz ki, Doğruların yardımcısı Allah'tır (c.c.). Eğer yalan söyleseydim, sizi de beni de götürürlerdi”, dedi.

Sadakat, doğru olmak, sözünde durmak, dürüstlük ve sözünü yerine getirmek anlamlarına gelir. Bunun dışında sadakatin, kardeşinin Allah rızası için iyiliğini isteme ve ona hayırhah olma, dostluk, ahde vefâ, verilen sözü yerine getirmek, emanetlere riayet etmek, üzerine aldığı vazifeleri yerine getirmek gibi manaları da vardır. Sadakatin zıddıhiyanettir. Hâinlik ise olgun bir müslümana yakışmaz. Müslümanlar, karşılıklı işlerinde, başka insanlarla olan her türlü ilişkilerinde sadâkat ahlâkı üzere, doğru ve dürüst olmalıdırlar. Aynı kökten gelen sıdkın (doğruluğun) zıddı iseyalandır.

Ebu Hüreyre'nin (r.a.) rivayet ettiği bir hadise göre Peygamberimiz (s.a.v.) bir ekin yığına uğramış ve elini onun içine daldırmış da parmaklarına ıslaklık dokunmuş. Bunun üzerine: “Ey ekin sahibi! Bu ne?” buyurmuş.

Ekin sahibi – “Ona yağmur isabet etti” ey Allah'ın elçisi! Demiş.

– Resulullah (s.a.v.): “O (ıslak) kısmı insanlar görsünler diye ekinin üst kısmına koysaydın ya!

مَنْ غَشَّ نَاؤُلَا كَسْمًا : “Bizi aldan bizden değildir.” Hz. Peygamber (s.a.v.), “Sen bu hileli satışınla müslümanları aldatmak

istiyorsun.” Buyurmuş-tur. Böylece Efendimiz (s.a.v.), ticaretle uğraşan insanların dürüst olmalarını ve mallarının kusurlarını gizlememelerini emretmiştir. (Sahih-i Müslim, İman, 164)

Doğruluk; sözde, düşüncede ve davranışta gerçekleşir. Müminler, doğruluk ve dürüstlükten asla taviz vermezler.

Kur'ân-ı Kerim'de, doğruluk ve istikametın üstünlüğü, önemi çok net bir şekilde belirtilmiştir. Cenâb-ı Hak (c.c.) şöyle buyuruyor: “**Ey iman edenler, Allah'a (c.c.) karşı gelmekten sakının ve hep doğru söz söyleyin!**” Bu âyet-i kerîme inançlı bir insanın her zaman dürüst olması gerektiğini bildirmektedir.

Cenâb-ı Hak (c.c.) buyuruyor ki: “Bana şu altı şey hakkında tekeffülde bulunun (söz verin) ben de size Cennet'i tekeffül edeyim:

- Konuştuğunuz zaman doğru konuşun!
- Va'dettiğiniz zaman yerine getirin!
- Emanette 'emin' olun!
- Apış aranızı koruyun!
- Gözlerinizi harama yumun!
- Ellerinizi haramdan uzak tutun.”

Sâdik kimse, sözünde duran kimsedir. Onun içi ve dışı birdir. Yalan söylemez, hile yapmaz, kimseyi aldatmaz, işini düzgün yapar. Gittiği yol doğru bir yoldur. Mü'min, önce özünde (kalbinde) sâdik olmalıdır. Kalbinde yalana, hileye, düşmanlığa, fitneye yer vermemelidir. Ondandır da sözünde doğru olmalıdır. Konuşurken yalana, uydurmaya ve iftiraya başvurmamalıdır. Yalanın zararları açıktır, doğruluğun faydaları ise tartışılmayacak kadar çoktur. Mü'min, sonra da işinde doğru olmalıdır. İşini düzgün yapmalı, hileden ve aldatmadan uzak durmalıdır.

Resûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

“Sıdk, insanı iyiliğe, iyilik de cennete götürür. Kişi, doğru söylemeye devam ettikçe, sonunda sıddiklerden olur. Yalan, kişiyi fücûra (ahlaksızlığa), fücûr da cehenneme götürür. Kişi yalan söylemeye devam ettikçe, sonunda Allah(c.c.) indinde yalancılardan yazılır.” (Buhârî, Edeb, 69; Müslim, Birr, 103-105)

“Kul yalan söylemeye devam ettikçe kalbine siyah bir nokta vurulur. Sonra bu nokta büyür ve kalbin tamamı simsiyah kesilir. Bu kimse nihayet Allah katında “yalancılar” arasına kaydedilir.” (Muvatta', Kelâm, 18)

1.2 Güzel Huylu Olmak

Hicretin ilk zamanlarında aç biri Hz. Peygamber'in (s.a.v.) huzuruna gelmiş ve "Çok açım, bana yiyecek bir şeyler ver" demişti. Hz. Peygamber (s.a.v.) evine haber göndererek yiyecek bir şeyler varsa gönderilmesini istedi. Sudan başka bir şey olmadığı bildirildi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.) yanındakilere hitaben: "Bu adamı evinde misafir edecek var mı?" buyurdu. Ebu Talha (r.a.): "Ben varım" dedi ve onu alıp evine götürdü. Ama orada da durum aynı idi. Hanımı sadece çocukların yiyeceğinin olduğunu söyledi. Karısına lambayı söndürmesini ve o yiyeceği getirip misafirin önüne koymasını söyledi. Üçü birlikte sofraya oturdular. Karı koca aç durdular ve sanki yiyormuş gibi ellerini getirip götürerek hareket ettirdiler, yemeği o aç misafirin yemesine fırsat verdiler. Bu olay üzerine şu âyet nazil olmuştur: "Kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih ederler." (Haşr, 59/9)

Peki niçin güzel ahlâk sahibi olmalıyız? Bunu birkaç maddede ele alalım: Çünkü dinimiz ibadetlerin yanı sıra özellikle de insanlar arası ilişkilere büyük önem vermiştir ve güzel ahlâka sahip olmayanların, dinini tam olarak yaşamaları mümkün değildir. Çünkü güzel ahlâki Efendimiz (s.a.v.) temsil ediyordu. Cennete ehil hâle gelmek için onun ahlâki ile ahlâklanmak gerekir. Allah (c.c.), Kur'ân-ı Kerim'de Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) bütün müminler için en güzel örnek olduğundan bahseder. Başka bir âyette de "Muhakkak ki sen güzel ahlâk üzeresin" buyrulur. Güzel ahlâka ulaşmak, ancak O'nun (s.a.v.) yasadığı gibi yaşamakla mümkün olur. Çünkü mümin, güzel ahlâk ile ibadette derinleşmiş insanların derecesine yükselebilir. Bunu Efendimiz (s.a.v.) bir hadislerinde şöyle anlatır: "**Kişi güzel ahlâki sayesinde, gece ibadet eden ve kavurucu sıcakta susuzluk çeken oruçlunun derecesine ulaşır.**" Bunu yanlış anlamamak gerekir. İbadet, insanın Allah'a (c.c.) olan kulluğunu göstermesi açısından çok önemlidir.

Bununla beraber insanların içinde yaşayan bir müminin, insanlar arası ilişkilerde dikkat etmesi gereken davranışlara riayet etmesi de gerekir. Bunu yaptığı zaman, başka bir ifade ile güzel ahlâk sahibi olduğu zaman, ibadetlerini en kâmil ve tam manada yerine getirmiş olur. Çünkü güzel ahlâk müminin cennete girmesine vesiledir. Allah Resûlü Efendimiz (s.a.v.), kendisine insanları en çok Cennet'e koyacak olan amel sorulunca "Allah'a takva ve güzel ahlâk." buyurmuştur ki bu da ibadetle beraber güzel ahlâkın ne derece önemli olduğunu ve insanları cennete götüreceği bir özellik taşıdığını belirtir.

Çünkü güzel ahlâk, iman ve inancın, olgun ve kâmil olduğunu gösterir. Efendimiz (s.a.v.) bir müminde bulunamayacak iki haslettten bahseder ve bunların cimrilik ile çirkin ahlâk olduğunu belirtir. Yine Efendimiz (s.a.v.), müminlerin iman bakımından en güzel olanlarının, ahlâken en güzel olanlar olduğunu da beyan eder. Güzel ahlâk aynı zamanda Allah'a (c.c.) karşı yapılan bir kulluktur. Yani güzel ahlâk sahibi olmak demek, ibadet etmek demektir. Zira Efendimiz (s.a.v.) yorulmadan yapılan en kolay ibadetin, boş laf konuşmamak ve güzel ahlâk olduğunu ifade etmiştir.

Çünkü güzel ahlâk Allah'ı (c.c.) ve O'nun sevgili Resûlü'nü (s.a.v.) sevmenin bir alametidir. Kıyamette Efendimiz'e (s.a.v.) en yakın olanların, ahlâki en güzel olanlar olduğunu anlatan hadis, bunu açık bir şekilde ortaya koyar. Allah (c.c.) bir kulu sevdiği zaman ona güzel ahlâk nasip eder. Çünkü güzel ahlâk, güneşin buzu erittiği gibi günahları yok eder, bitirir. Efendimiz (s.a.v.) kötü ahlâkın da sirkenin balı bozduğu gibi güzel amelleri bozacağını belirtir.

O halde Efendimiz'in (s.a.v.) yaptığı şu duayı yapalım: "**Ya Rabbi! Senden, sıhhat ve afiyet ve emanete hıyanet etmemek ve güzel ahlâk ve kaderden razı olmak istiyorum. Ey merhamet sahiplerinin en merhametlisi! Merhametin hakkı için, bunları bana ver!**"

1.3 Büyüklere Saygı

Said İbn Ebî Bürde, babası Ebû Bürde'nin İbn Ömer'den (r.a.) işittiği bir olayı bizlere naklediyor.

Bir gün İbn Ömer annesini sırtında taşıyan ve Kabe'yi tavaf eden bir Yemenli adam görür. Adam hem annesini sırtında taşıyor hem de "Ben annemin binek olarak kullandığı zelil bir deveyim..." diye söylenmektedir. İbn Ömer'i görünce ona "Acaba bu davranışla, annemin hakkını ödemiş oluyor muyum?" diye sorar. İbn Ömer de "Hayır, kesinlikle! Sen buyaptığınla annenin seni dünyaya getirirken çektiği bir sancının bile hakkını ödemiş olmuyorsun!" diye karşılık verir.

***

Adaletiyle dünyaya nam salmış, insanlığın tanıdığı nadide simalardan Hazreti Ömer'e (r.a.) bir gün bir adam gelip şu soruyu sorar: "İhtiyaçlarını karşılamaktan aciz, yaşlı bir annem var. Onu sırtımda taşıyor, abdestini aldırıyorum. Bütün bunları yaparken de ona hiçbir zaman minnet etmedim, başına kakmadım. Acaba bu yaptıklarım annemin hakkını ödemiş olur muyum?" Hazreti Ömer (r.a.) "Hayır" diye cevap verir. Soruyu soran adam: "Sırtımı ona binek yaptım, kendimi ona adadım. Hâlâ nasıl hakkını ödemiş olmuyorum?" diyerek hayretini ortaya koyar.

Hazreti Ömer bunun üzerine şu çarpıcı tepitte bulunur: "Bu söylediğin şeyleri annen de senin için yapmıştı. Fakat obütün bunları yaparken senin hayatta kalmanı ve yetişip büyümeni temin etmek için yapıyordu. Fakat sana gelince, sen annene hizmet ederken onun ne zaman öleceğini gözlüyorsun!"

***

Yine Hazreti Ömer (r.a.) annesini sırtında taşıyarak Kâbe'nin etrafında tavaf yaptıran bir adam görür. Bu adam hem annesini sırtında taşıyor hem de "Annemi sırtımda taşıyorum. Fakat gerçekte hamal olan odur. Çünkü bana bol bol süt verip beni besledi." anlamında bir şeyler mırıldanmaktadır. Bu tabloyu gören Hz. Ömer (r.a.), "Bu adamın yaptığı fedakârlığı görünce annemin üzerimdeki haklarını daha iyi anladım. Şu adamın yaptığı iyiliği kendi anneme yapmak bana (en kıymetli deve cinsi olan) kırmızı develere sahip olmaktan daha hoş gelirdi." demiştir. Hazreti Ömer bu olayda bir hasretini dile getirir. Eğer annesi hayatta olsaydı bir deve gibi annesini sırtında taşımak istediğini belirtir.

***

Ebû Nevfel naklediyor: "Bir gün bir adam Hz. Ömer'in (r.a.) yanına geldi ve cinayet işlediğini söyledi.

Hz. Ömer, "Eyvah! Çok yazık. Peki cinayeti kasten mi yoksa hata ile mi işledin?" diye sordu. Adam cinayeti hatayla işlediğini söyleyince Hz. Ömer (r.a.) ona ebeveyninin hayatta olup olmadığını sordu. Adam babasının sağ olduğunu söyleyince Hz. Ömer ona şu tavsiyede bulundu: "Vakit kaybetmeden git ve babana hizmet et. Onu razı etmek için elinden geleni yap." Bu sözünden sonra Hz. Ömer (r.a.) sözünü şöyle tamamladı:

"Allah'a (c.c.) yeminle söylüyorum ki eğer annesi hayatta olup ona hizmet etseydi, bu adamı ebediyen cehennem ateşinin yutmayacağı konusunda ümitvar olurdu."

***

Ana-babaya iyilik etmek de insanı Cennet'e götüren bir "Burak" vazifesi görür. Cenneti kazanabilmek ve ona rahatça ulaşabilmek için mümin olmak ve ebeveynimizin gönlünü almak gerekiyor. Eğer onlar bizden razı olmazlarsa cennete ilk girenler arasında bulunmama gibi bir tehlikeyle karşı karşıyayız demektir. Çünkü onların rızasını almak Allah'ın (c.c.) rızasını almaktır. Onların gönüllerini kırmak Cenâb-ı Hakk'ın hatırını kırmaktır. Böyle davranan insanlar da cennete ilk giren insanlardan olma bahtiyarlığına eremeyeceklerdir.

***

Müminlerin annesi Hz. Âişe'nin (radiyallahu anhâ) bize haber verdiği bir rivayete göre; Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.v.) rüyasında Cennete girdiğini görmüş ve orada bir Kur'ân sesi işitmişti. Efendimiz (s.a.v.) cennettekilerle, "Bu kimdir?" diye sorduğunda, "Hârise b. Nu'mân'dır." cevabını almıştı.

Bu sahabe efendimiz Ensar'dan olup Bedir, Uhud ve Hendek savaşı başta olmak üzere bütün savaşlara katılmış gazi bir sahabedir. Sahabenin önde gelen fazilet abidelerinden biridir. Bütün bu üstün vasıflarına rağmen Peygamberimiz (s.a.v.) bu rüyasını anlattıktan sonra onun cennete giriş sebebini şöyle açıklamıştı: "İşte anne babaya iyiliğin karşılığı böyledir."

1.3.1. Yaşlılara Hürmet Gösterme

"Küçüklerine şefkat göstermeyen, büyüklerine değer ve saygı göstermeyen bizden değildir." Buyuran Peygamber Efendimiz (s.a.v.), dinimizde büyüklere saygı, küçüklerine ise sevginin önemli prensip olduğunu vurgulamıştır.

Yaşlılara karşı hürmet ifadeleri kullanma, toplu taşıma araçlarında onlara yer verme, bir ortamda önce onlara söz verme, onların yanında ses tonunu yükseltmeme, saygı dışı hâl ve tavırlarda bulunmama, öncelik hakkını onlara verme adaptandır. Herkes bir gün yaşlanacak. Yaşlılara hürmet eden kişi yaşlandığında da hürmet görür. Bakınız bu hakikati Efendimiz (s.a.v.) nasıl dile getiriyor: "Herhangi bir genç yaşlılığından dolayı bir ihtiyara hürmet ederse, Yüce Allah'ta (c.c.) yaşlandığında ona hürmet edecek kimseler halk eder."

Unutmayalım ki, içimizdeki ihtiyarlar adeta bir paratoner vazifesi görmekte, onlar sayesinde rızığımız artmakta, belave musibetlerden uzak bir hayat yaşamaktayız." Beli bükülmüş ihtiyarlar, süt emen bebekler, otlayan hayvanlar olmasaydı, belalar sel gibi üstünüze dökülecekti.

(Alternatif Konu) Kitap Okumak Yalnızca Görenlere Has Bir Şey Değil miydi?

Okuma sevgisi insanı hakikate götüren çok önemli bir husustur ve bu husus, gözden daha çok istekli bir yürek ister. Şuolay bunun en güzel ispatıdır:

“Evdan acele ile çıkmıştım. Koşar adımlarla metro istasyonuna doğru ilerlerken, bir yandan öğrencilere vereceğim dersin plânını yapıyor, bir yandan da çiseleyen yağmurda ıslanmamak için saçakların altından gitmeye çalışıyordum. Yürüyen merdivenlerle metro istasyonuna indim.

İstasyonda benimle aynı yönde ilerleyen birisinin elindeki uzunca değnekten çıkan, “tak... tak... tak...” sesleri, telâşımıve kafamdaki düşünceleri birden unutturdu. Belli ki onun da acelesi vardı. Sırtındaki büyükçe çanta ve elindeki değneği ile neredeyse benim kadar hızlı adımlarla ilerliyordu. Biraz dikkatlice bakınca bu kişinin bir bayan ve aynı zamanda ‘görme engelli’ biri olduğunu anladım. Kendi kendime: “Acaba onun telâşı neden?” diye sordum. Belki de dünyayı hiç görmemişti. Engelli hâliyle tek başına ilerlese de tavırları ve yürüyüş şekli onun, kendisine çok güvenen bir insan olduğu izlenimi bırakıyordu, insan üzerinde. Acaba acele bir işi mi vardı? Bir an her şeyi unuttum. Sanki her şey ağır çekimdeymiş gibi hareket etmeye başladı. Onun, değneğiyle sağını solunukontrol ederek önüne çıkabilecek engelleri anlaması, kendine yol açması, belki de yaşama azminin bir göstergesi idi. Merdivenlere yaklaştığımızı hissettim. “Merdivenlerden inerken kendisine yardım etsem mi?” diye düşünürken, o merdivenlerden inmeye başladı. Sanki dünya dümdüzdü ve karşısında hiçbir engel yoktu. Değneğinin ucunda onu yönlendiren bir şey mi vardı, ya da bu bayan bir şaka mı yapıyordu? Kafamdaki düşünceleri toparlamaya çalışırken, trenin durağa geldiğini fark ettim.

Merakım beni bu bayanın yanına çekti ve onunla aynı kompartımana bindim. Oturduğu koltuğa iyice yerleştikten sonra, değneğini katlayıp hızlı bir şekilde çantasının ön bölmesine koydu. Çantasının başka bir bölmesini açtı. Acaba çantasından walkman veya yiyecek-içecek bir şey mi çıkaracak diye düşünürken, kalbimden ona acıdığımı hissettim. Dünyayı görmeyi kim bilir ne kadar çok istiyordu; ağaçlar, evler, araçlar, insanlar ve gözler... Görecek o kadar çok şeyvardı ki...

O an için kendimi çok ayrıcalıklı hissettim. Göz, dünyaya açılan bir pencereydi ve ben onların kıymetini fazla bilmiyordum. Bayanın çantasından çıkardığı, kalınca bir kitabın gözüme ilişmesiyle bu düşüncelerden sıyrıldım. Görme engelli biri, kitap okuyacaktı derken, sayfaları parmak uçlarıyla yoklaya yoklaya karıştırıp, bir yerde durdu. Herhalde aradığı sayfayı bulmuştu. Hemen sağ elinin işaret parmağı ile orta ve yüzük parmaklarını kabartmalar üzerinde gezdirmeye başladı.

Kitap okuyordu... Fakat o görmüyordu ki... Birkaç saniye daldım... Kitap okumak yalnızca görenlere has bir şey değil miydi? Anladım... Artık o gözleriyle değil; kalbiyle, duygularıyla, ruhuyla okuyordu... Ve kendimden utandım. Aylardır çantamda taşıdığım ve üç beş sayfası dışında pek okumadığım kitabım geldi aklıma ve yıllarca hiç kitap okumayanlar...Keşke onlar da, insanı düşündüren, hatta utandıran şu manzaraya şahit olsalardı.

Dünyada milyonlarca insan var... Ama okumak... Neden ben... Aniden kesik kesik düşüncelerimden sıyrıldım. Birsayfayı okuyup bitirmiş ve diğer bir sayfaya geçmişti.

Parmaklarını kabartmalar üzerinde ustaca gezdirmesinden, bu işe yatkın olduğu anlaşılıyordu. Demek ki iyi bir okuyucu idi. Ama ne okuyabilirdi ki? Binlerce kitap, dergi ve gazetenin, görme engelli olanlar için günlük, haftalıkolarak hazırlanması mümkün değildi ki...

Anonsun uyarısıyla, ineceğim durağa geldiğimi anladım. Daha dört dakika geçmişti ve bu kadarcık bir sürede dahi kitap okumak çok önemliydi. Bana bu dersi veren görme engelli o kadın da kitabını çantasına koydu, durakta inmeye hazırlanıyordu. Az sonra tren durdu. Önce onun inmesini bekledim. Değneği ile onca insanın arasından “tak... tak... tak...” sesleriyle ilerliyordu. Arkasından birkaç saniye baktım. Sanki değnekten çıkan o tak tak’lar beynimde, oku...oku... oku... ve şükret diye yankılanıyordu...”

Örnekleri çoğaltabiliriz: Sekiz yıllık kısa bir saltanat sürmesine rağmen pek çok fütuhatta (fetihlerde) bulunan Koca Sultan Yavuz Selim, Mısır seferine çıktığında yanında üç katır yükü kitap götürüyordu. Şehzadelik döneminde günde sadece üç saat uyuyor, gününün yaklaşık sekiz saatini kitap okumaya ayırıyordu.

63 yaşında vefat eden meşhur İslâm âlimi Fahreddîn er-Râzî, geriye 200 eser bırakmıştı. Onun yazdığı kitapları yığsak boyumuzu aşar. Sadece tefsire dair yazdığı eser 12 bin sayfadır. Çocukluğu dahil her gün 15-20 sayfa yazmış olması gerekiyor. Çok defa sofraya oturduğunda bir yandan yemek yiyor, öbür yandan kitap okuyordu. Mezhep imamımız, İmam-ı Azam Hazretleri Kur'ân-ı Kerim'den ve Peygamberimizin sünnetinden beş yüz bin meselenin hükmünü çıkartıp dört bin fetva vermişti. Tabii ki bu kadar çalışma okuyarak ve okuduklarını değerlendirerek mümkündü. Mevlânâ Celâleddin er-Rûmî, gece gündüz okuyor, öğreniyor, ilim dağarcığını dolduruyordu. Asırlarca da gönülleri doldurmaya devam ediyor.

Meşhur tefsir âlimi Seyyid Kutub, ortalama günde on saat okurdu. O, kendi ifadesiyle "Bu satırların sahibi, ömrünün kırk senesini okumakla geçiren bir insandır." derdi. Ford motorunun kurucusu meşhur Henry Ford'un şöyle bir tespiti vardır: "Öğrenmeyi terk eden kimse, ister yirmi yaşında olsun, ister seksen, ihtiyar demektir. Öğrenmeye devam eden, kim olursa olsun, genç kalır. Dünyada en güzel şey, zihninizi genç tutmaktır." Yapılan son araştırmalar bize şunu gösteriyor: Yirmi yaşından itibaren herkesin beyininde her gün elli bin civarında sinir hücresi ölür ve yerine yenileri birdaha gelmez. İşte bu ölümlerin artması neticesinde bunama ortaya çıkıyor. Okumayan bir insan, yirmili yaşlarından itibaren ölmeye başlayan sinir hücreleri ile hızla bunamaya başlıyor. Düzenli okuyan kimseler ise, başka bir sebep yoksa bundan kurtulma şansı yakalıyor. Çünkü kitap okumak beyin hücrelerini koruyor.

Beynimizin genç kalmasını istiyorsak, beyin hücrelerimizi sürekli çalıştırmamız gerekiyor. Bunun için de bol bol kitap okuyup, beyin jimnastiği yapmalıyız. Son zamanlarda bütün dünyada öldürücü Alzheimer hastalığı her geçen gün artıyor. Zihin yeteneklerinin azalması (bunama) olan bu hastalık 65 yaşın üstündeki her yüz kişiden yedisini etkiliyor. Hatta araştırmalarda bu hastalık kanserden sonra üçüncü ölüm sebebi olmak üzere yerini almaya başladı bile. Araştırmalar bu hastalığın yaşlılar arasında yayılmasının gerçek sebebinin, zihin egzersizleri eksikliği olduğunu gösteriyor. Gereğince çalıştırılmayan beyin hücreleri köreliyor. Kültürel ilgi azaldığı, yok olduğu zaman hafıza merkezindeki hücreler, iyice körleşip gidiyor, ölüyorlar. Okumak insana zihnî egzersiz yaptırır. Beyin hücrelerinin canlı kalmasını sağlar. Bu yüzden okuyan insanlarda yaşlılıkta bunamaya, okumayanlara göre daha az rastlanıyor.

Bu konuyla alakalı geçmişte yaşanmış şöyle bir vak'a anlatılır: Yer Amerika. Yüksek mahkeme üyesi Oliver Wendell Holmes 90 yaşında kendi isteği ile emekli olunca yeni Cumhurbaşkanı seçilen Roosevelt onu evinde ziyaret eder. Onu kütüphanesinde Eflatun'u okurken bulunca sorar: "Hâkim bey! Eflatun'u niçin okuyorsunuz?" Yaşı doksan olan hâkimin verdiği cevap hepimizin ders alması gereken cinsten: "Beynimi geliştirmek için okuyorum sayın Cumhurbaşkanı!"

1.4 ARKADAŞLIK

Huyuları ve düşünceleri birbirlerine yakın olan kimselerin kurduğu dostluk

Resul-u Ekrem (s.a.v.): "**Mü'min, mü'min kardeşinin aynasıdır.**" buyurmuştur. Bir düşünür de: "**Arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim.**" demiştir. Başka bir hadis-i şerifte de: "**İnsan sevdiği kişi ile beraberdir.**" buyurulmuştur.

Arkadaşlar, sevilen insanlar arasından seçilir. İnsan sevdiğinin kusurunu görmez, eksikliklerini fark etmez. Onun ahlâkını benimser. Bunun için arkadaş seçerken dikkatli olmak gerekir. Rastgele bir arkadaş seçimi insanı felâketlere sürükleyebilir. Akıllı, Allah'tan (c.c.) korkan güzel ahlâklı insanlarla arkadaş olmaya çalışılmalıdır. Kötü arkadaş kötülüklerine bizi de bulaştırır. Unutulmamalıdır ki iyi arkadaş, bizi insanlara sevdiren, ihtiyaç duyduğumuzda ve yalnız kaldığımızda yanımızda olan, düştüğümüzde elimizden tutan kişidir.

Kur'an'ın müminlere bu müjdesi, ne engin bir mutluluktur. Dünyada birbirini Allah (c.c.) için sevmiş, birbirine destek verip yardım ederek kardeşlik kurmuş müminler, ahirette, kerim olan Allah'ın huzurunda şerefli bir arkadaşlık içindedirler. Mümin, bu saadeti, Allah'a (c.c.) ve Resulü'ne (s.a.v.) itaatle elde etmiştir.

Mümin, Allah ve Resulüne itaat edenlerle arkadaşlık kurarak ve onlarla birlikte İslâm toplumunu oluşturarak, bu mertebeye ulaşmıştır. "**Kişi sevdiği ile beraberdir.**"

İslâm toplumu, müminlerin oluşturduğu ve esası iman üzerine kurulu bir kardeşlik ve arkadaşlık toplumdur. Bu arkadaşlıkta bağlar, akide (iman) bağıdır, Allah'a itaat ve resulüne itaat bağıdır. Bu cemiyette arkadaşlıklar ve dostluklar, dünya menfaati için kurulmaz. Arkadaşlıklar, ahirette resullerle, sıddıklarla, şehitlerle ve salihlerle beraber olmak ve Allah'ın (c.c.) ahiretteki nimetine nail olmak için kurulur.

Buna karşılık isabetle seçilemeyen arkadaş ve dostlar, insanı hem dünyada hem ahirette felâkete sürükler. Felâket gelip çatinca da hemen uzaklaşır giderler. Onları çevrelerindeki insanlara bağlayan şey menfaatleridir. Menfaatlerinin bittiği yerde dostlukları yok olur gider. Hâlbuki hakiki arkadaş, kişinin "kara gününde", felâket anında yanında bulduğuar arkadaş ve dostudur.

Dost ve arkadaşlarını Allah'a (c.c.) kavuşmayı reddeden, arzu, hevâ (heves) ve şehvet düşkünü kişilerden seçenlerin dostluklarına şeytan destek olmakta ve onları yalnız bırakmamaktadır. Bu insanların, Allah'ı (c.c.) anmaktan uzaklaştıkça şeytan ile olan dostlukları artar. Şeytan devamlı olarak onlara fısıldamaktadır. Yaptıkları fenalığı hoş göstermekte, gittikleri yolun doğruluğunu onlara telkin etmektedir. Ama: "**Nihayet bize gelince der ki: "Keşke benimle senin aranda doğu ile batı arasındaki kadar bir uzaklık olsaydı. Ne kötü arkadaşmışsın sen!"**" (ez-Zuhruf, 43/38) hükmü gereğince, kötü arkadaş seçen gerçeği anlayacaktır. Ama şeytan ve kötü arkadaş görevlerini yapmışlar, haktan onu uzaklaştırmış ve Allah'ın (c.c.) azabına yaklaştırmışlardır.

Kötü karakterli bir genç varmış. Bir gün babası ona çivilerle dolu bir torba vermiş. "Arkadaşlarıyla tartışıp, kavga ettiğin her zaman bu tahtaya bir çivi çak" demiş. Genç, ilk gün tahtaya 37 çivi çakmış. Sonraki haftalarda kendi kendinikontrol etmeye çalışmış ve geçen her gün daha az çivi çakmış. Nihayet bir gün gelmiş ki hiç çivi çakmamış. Babasına gidip söylemiş. Babası onu yeniden tahtanın önüne götürmüştü. Gence "Bugünden başlayarak tartışmayıp kavga etmediğin her gün için tahtadan bir çivi çıkar sök" demiş.

Günler geçmiş. Bir gün gelmiş ki her çivi çıkarılmış. Babası ona "Aferin iyi davrandın ama bu tahtaya dikkatli bak. Çok delik var. Artık geçmişteki gibi güzel olmayacak" demiş.

Arkadaşlarla tartışılıp kavga edildiği zaman kötü kelimeler söylenilir. Her kötü kelime bir yara (delik) bırakır. Arkadaşına bin defa kendisini affettiğini söyleyebilirsin, ama bu delik aynen kalacak kapanmayacak. Bir arkadaş ender bulunan bir mücevher gibidir. Seni güldürür, yüreklendirir, ihtiyaç duyduğunda sana yardımcı olur, seni dinler ve sana yüreğini açar" demiş.

2. İman

2.1 Allah'a (c.c.) İman

İman hem nurdur hem hakikattir. Hakiki İman'ı elde eden insan kâinata meydan okuyabilir.

- Bediüzzaman

İman, sözlükte, bir şeye tereddütsüz inanmak ve kesin olarak, içten ve yürekten bağlanmak demektir. Dinî manası ise, Allah'ın varlığına, birliğine, tereddütsüz inanmak ve Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamber olduğunu ve bize bildirdiği şeylerin hepsinin hak ve doğru bulunduğunu, hiçbir şüphe duymadan kabul ve tasdik etmektir.

Allah'a (c.c.) iman, Müslüman olmanın ilk şartıdır. Allah'a tam ve kâmil bir şekilde iman etmek; O'nu (c.c.) tanımakla, O'nu (c.c.) sıfatları ile bilmekle, Kur'an-ı Kerim'de kendisini tanıttığı şekilde O'na (c.c.) inanmakla mümkündür. Allah'ı tanıyıp O'na (c.c.) iyi bir kul olmak için O'nun (c.c.) bize gönderdiği mesajları, istekleri ve Zatiyla ilgili bilgilerin yer aldığı Kur'an-ı Kerim'i okumamız, öğrenmemiz, onu çok önemsememiz gerekir. Allah'ı (c.c.) tanıyıp sevebilmemiz ve mutlu olabilmemiz O'nun (c.c.) bildirdiklerini önemseyerek öğrenmemize bağlıdır.

Her Eserin Bir Ustası Vardır

Kesinlikle biliyoruz ki var olan her şeyin bir sanatkârı, ustası vardır. Bir kurşun kalemin, bir tebeşirin veya küçücük biriğnenin dahi bir ustası, bir sanatkârı vardır. Hiç kimse, böyle basit şeylerin bile ustasız, sanatkârsız, işçisiz, tesadüfen, kendi kendine meydana geldiğini, gelebileceğini söyleyemez. Peki, insanların ve hayvanların bedenleri, organları, çiçekler, ağaçlar; kalem, iğne, daha mı basit? Bir kaşığın ustası, sanatkârı olur da gözümüzün, kulağımızın, kafamızın sanatkârı, sahibi, ustası olmaz mı? Elbette olur. Birer sanat harikası olan organlarımız, biz görmesek bile onları yaratan ilmi ve kudreti sonsuz bir Zat'ın (c.c.) varlığına işaret etmektedir.

İmanın geçerli olabilmesi için bazı şartlar vardır:

- 1- İman insanın kendi isteğine (iradesine) dayanmalı, baskı ve tehdit gibi durumlarda gerçekleşmemiş olmalıdır.
- 2- İmanın tüm esaslarına eksiksiz, inkâr etmeden inanmalı. Birisini bile kabul etmemek imanı geçersiz kılar.
- 3- Mümin, "Benim işlediğim bu sayısız günahlarla cehenneme gireceğim kesindir!" türünden ifadelerle Allah'ın (c.c.) rahmetinden ne ümitsiz ne de "Ben Cennete gireceğim garanti, çünkü benim kalbim temiz!" diyerek emin olmamalı. Devamlı korku ile ümit (Havf ve Reca) içinde olmalıdır.
- 4- "Bence öyle değildir...!" diyerek Din ve iman esaslarını hafife almamalıdır.

Hücrelerimiz Tesadüf Eseri Ortaya Çıkmış Olamaz

Geniş bir salonda elli tane sandalyeyi karmaşık bir halde gördüğümüzde "Bunların rastgele atmışlar, her biri düştüğü yerde kalmış, karmakarışık görünüyorlar." diye düşünürüz. Fakat o sandalyeler belli bir hesap, plan ve ölçüye göre salonda dizilmiş olarak duruyorsa ortada bir güzellik, nizam, intizam görülür. O zaman, "Bunların akıllı, hesap kitap bilen, zevk sahibi biri, emek çekerek belli bir şekle sokmuş. Kimin yaptığını görmedik, ama mutlaka bunları düzenleyen biri olmuş." deriz.

Yetişkin bir insanın vücudunda yaklaşık 100 trilyon hücre vardır. Hücreler, insan vücudunu meydana getiren en küçük yapı taşlarıdır. Küçük bir tavuk kümesindeki 500 tuğla bile rastgele, kendi kendilerine o küçük yapıyı meydana getiremez. Öyleyse trilyonlarca akılsız, bilgisiz hücrenin tesadüfler sonucunda veya kafa kafaya vererek birlik ve beraberlik içinde hareket ederek insan vücudunu meydana getirmesi mümkün müdür?

Hiçbir Şey Tesadüf Eseri Olamaz

Hepimiz biliyoruz ki bir ilaç, farklı farklı: kimyasal maddelerin çok hassas ölçüler içinde bir araya getirilmesiyle meydana gelir. "Bu kimyasal maddeler bir rastlantı sonucu, tesadüf eseri birleşerek bir kimyasal bileşik meydana getirdi ve bu faydalı ilaç ortaya çıktı." diyebilir miyiz? Kesinlikle diyemeyiz.

İlaçların her birini; yıllarca emek vererek aklını kullanarak çok ince ve hassas hesaplarla değişik kimyasal maddelerden bir araya getirip yapan bir kimyager vardır. Bu ilaçlar bir kimyageri gösterir. Bunun gibi insanların ve diğer canlıların bir ilaçtan çok daha karmaşık ve uyumlu olan vücutları, topraktaki elementlerin rastlantılar sonucu gelişigüzel bir araya gelerek meydana getirmesi mümkün değildir. Bu misalleri akıl ve mantığımızla çoğaltarak, geliştirerek düşündüğümüzde şu sonuca varırız: Kâinat içindeki varlıklar kendi kendilerine, rastgele, tesadüfen oluşup ortaya çıkmış olamaz. Ben görmesem bile mutlaka her şeyi gören, bilen, kudreti sonsuz ve hükmü her şeye yeten biri var.

Allah'ın (c.c.) Varlığının İspatı?

İmam-ı Azam Ebu Hanife daha küçük bir çocukken, yaşadığı Bağdat şehrine inançsız bir adam gelmişti. Adam kendine çok güveniyordu. "Kim bana Allah'ın varlığını ispat edebilir?" diye sordu. Oradakiler İmam-ı Azam'ı gösterdiler. İnançsız adam küçümseyen bakışlarıyla şöyle bir süzdü küçük bilgini ve dedi ki; "Hadi bakalım ispatlasın da görelim." Büyük bir meraklı kitlesi toplanmıştı etrafında.

Bu sırada İmam-ı Azam:

- Benim kitaplarım evde kaldı. Gidip onları getireyim önce, diyerek ayrıldı. İmam-ı Azam uzun bir süre gelmedi. Ama herkes bu işin içinde bir gariplik olduğunu da seziyordu. Çünkü İmam-ı Azam dosdoğru bir insandır. Yalan söylemez ve sözünde durur. Gelmeyecekse mutlaka söyler, ya da haber gönderir, diye düşündüler. Böylece bir hayli zamangeçtikten sonra çıkıp geldi küçük bilgin.

İnançsız adam İmam-ı Azam'a sordu:

- Nerede kaldın? Yoksa Allah'ın varlığını ispatlayamam diye mi korktun?

İmam-ı Azam gayet rahat ve soğukkanlılıkla cevap verdi:

- Hayır, böyle bir korkum yok. Çünkü Allah'ın (c.c.) varlığını ispatlamak çok kolay bir konudur. Ancak benim gecikmemin bir sebebi var. Benim evim karşı kıyıda. Biliyorsunuz, Bağdat'ın ortasından kocaman bir ırmak akar. Karşıya geçtikten sonra büyük bir sel ve fırtına çıktı. Tekrar dönmek için ne bir sandal, ne bir köprü kaldı. İnançsız adam sordu:

- Peki, şimdi nasıl geçip geldin? İmam-ı Azam cevap verdi:

- İşte ben de onu anlatacağım. Geldim kıyıya, bir de baktım ki, kocaman taşlar kıyıda yuvarlanıp atladı ırmağın içine. Üst üste atlayan taşlardan köprü ayakları meydana geldi. Bu arada havada kendi kendine uçan uzun tahtalar bu ayakların üzerine örtüldü. Arkasından çiviler yine havada uçuşarak kurşun gibi saplanıp tahtaları ayaklara tutturdular. O sırada kıyıdaki toprak ayağımın altından kayarak bu tahtaların üstünü kapattı.

Büyük ve rahat bir yol gibi, kocaman bir köprü meydana geldi. Ben de üzerinden yürüyüp geçtim ve geldim.

Herkes şaşkınlıkla bu sözleri dinlerken, inançsız adam dedi ki:

- Karşıma küçük bir bilgin diye akılsız bir çocuk mu çıkardınız? Bir yığın saçmalık ile uğraşacak vaktim yok benim. Bu çocuk koskoca bir köprünün kendi kendine oluştuğunu anlatıyor. Hiç yapan, çalışan olmadan köprü oluşur mu?

Bunun üzerine İmam-ı Azam, adama bakmış ve şöyle konuşmuş:

- Peki, bir köprü mü daha sanatlı ve büyüktür, yoksa dünya mı?

- Elbette dünya çok daha büyük ve sanatlıdır.

- Öyle ise dünyaya göre çok daha küçük ve sanatsız olan bir köprünün kendi kendine olamayacağını söylüyorsun da, bu muhteşem dünyanın nasıl kendi kendine oluştuğunu söyleyebiliyorsun? Köprüyü bir yapan vardır, ustasız olmaz, diyorsun. Peki, bu dünyayı yaratan, yapan birisi olması gerekmez mi? İnançsız adamın bütün keyfi kaçır bir anda.

Kızarıp bozarır, yutkunur bir süre. Sonra çaresizlik ve perişanlık içinde: "Peki der, kabul ediyorum ki, bu dünya kendikendine olmamıştır. Onun da yaratıcısı vardır." Bunu üzerine İmam Azam, "İşte o yaratıcı Allah'tır (c.c.)." der.

“İman, insanı insan eder. Belki insanı sultan eder!” - Bediüzzaman

2.1.1. Allah’a İman Müslüman Olmanın ilk Şartıdır

Kur’an-ı Kerim’de yüce Rabbimiz kendisini bize şöyle anlatmaktadır:

“(Ey Resulüm) İnsanlara de ki: O, Allah’tır, gerçek ilahdır ve tektir. Allah Samed’tir. (Hiçbir şeye muhtaç değildir. Her şey O’na muhtaçtır.) O doğurmamış ve doğrulmamıştır, yaratılmamıştır. O’nun dengi, benzeri, eşi ve ortağı yoktur.” (İhlas Suresi 1-4. ayetler) İnsan, kendisini Allah’ın (c.c.) varlığını inkâr etmeye şartlandırmazsa kendi varlığına inandığından daha fazla, Allah’ın varlığını da akli ile kavrayabilir. Üstelik bunu başarmak insan için hiç zor değil, aksine çok kolaydır. Dini eserlerimizde Allah Teâlâ’nın (c.c.) varlığı ve sıfatları, en güzel şekilde anlatılmıştır. Bu bilgiler, karanlık yerlerde yol alırken elimizdeki fener gibidir. Önemli olan feneri bulup onu doğru kullanmaktır.

İman, kişiden kişiye değişebilir. Bazı insanlar vardır ki, dünyaya meydan okuyacak ölçüde çok güçlü bir imana sahiptirler. Bazı insanlar da vardır ki, iman sahibidir ama inandığı esaslara gereken ciddiyeti göstermez. O yüzden iman kuvvetlilik ve zayıflık bakımından ikiye ayrılmıştır:

1- Taklidi iman, Anne-babadan, hocadan, duyduğu ve öğrendiği şekilde, mesele üzerinde düşünmeden ve anlamadan iman esaslarına bağlanmak demektir. Taklidî iman özellikle bu zamanda bazı şüphe ve vesveselere maruz kalabilir ve sarsılıp yıkılma tehlikesi geçirebilir.

2- Tahkiki iman, imana ait bütün meseleleri delilleriyle, anlayarak bilmek, kabul (tasdik) etmek, şüphesiz inanmaktır. Böyle bir iman şüphe ve vesveseler karşısında sarsılıp yıkılmaktan kendini koruyabilir.

İmanın İnsan İçin Önemi Nedir?

İman, insanın yaratılma sebebidir. Yani o, Yaratan'ını imanla tanımak ve ibadet etmek için yaratılmıştır. İnsan bu yaratılış gayesine uygun hareket ederse ahirette sonsuz (ebedî) mutluluğa nail olacak, cennete girecek, aksi takdirde cehenneme atılacak, ebedî zorluğa ve işkenceye maruz kalacaktır.

Bu bakımdan iman, insan için ebedî mutluluğu kazanma vesilesidir ve cennete giriş anahtarıdır. İmansız cennet girilmez. Bu bakımdan insanın iman etmesi ve bu imanını son nefesine kadar kaybetmeden veya zayıflatmadan koruması (muhafaza), dünyadan da, dünya içindeki her şeyden de daha kıymetli bir nimettir. İmanın bu büyük öneminden dolayıdır ki, Peygamberimiz (s.a.v.) bir hadîs-i şeriflerinde: "İmanınızı lâ ilâhe illâllah diyerek yenileyiniz" buyurmuş; İmanı yenilemenin ve muhafaza etmenin ehemmiyetine dikkatimizi çekmiştir.

İmanı koruma ve takviye etmek bir müminin en önemli meselesidir. Öncelikle imanı korumak için takvaya önem vermek gerekir. İman takva (Gottesfurcht) kalesinde korunur. Takva olmazsa iman yıkılma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

İmanı takviye etmek için imanı eserleri bolca okumak ve müzakere etmek gerekir. İlim ile gelen iman meselelerini kavramadan, insanın hayatında yer bulamaz. Önce aklın tatmini gerekir.

Bu sebeple tahkiki iman dersini veren eserleri okumak son derece önemlidir. Bu çağın özelliğinin bir gereği olarak, dini ilimlerin yanında fen bilimlerinin de okunması zorunlu hale gelmiştir. Çünkü "kalbin nuru dinî ilimler olduğu gibi, aklın ziyası (ışığı) da fen bilimleridir."

2.1.2 Allah'ın (c.c.) Varlığının Delilleri

Hız İbrahim (a.s.) henüz çocuk denilebilecek yaşlarda iken, putların ne kadar yararsız olduğunu biliyordu. Ailesi ve çevresindeki insanlar puta tapıyorlardı ancak Hz. İbrahim (a.s.) bunun yanlışlığının farkındaydı. Hz. İbrahim bir gece gökyüzünde parlak bir yıldız gördü. Yıldız çok parlaktı. "Benim Rabb'im budur!" dedi.

Fakat sonra ayı gördü. Gökyüzünde inci misali parlayan ay onu çok etkilemişti. "Benim Rabb'im budur!" dedi. Ancak sabahleyin ay batıp güneş doğunca ayın da rabbi olamayacağını anladı.

Güneş gökyüzündeki yerini alınca etrafı bir sıcak kapladı. İbrahim (a.s.) "Benim Rabb'im budur!" dedi. Güneş battığı zaman yine hayal kırıklığına uğramıştı.

Sonra düşündü. "Beni ve tüm varlıkları yaratan bir ilah olmalı. Fakat ben onu göremiyorum. Çünkü ben onu görebilecek güce sahip değilim. Yaratılışım onu göremeyecek şekilde. Benim bu düşüncem hakikatin ta kendisidir.

Her varlığı yaratan sonsuz ve eşsiz kudreti olan bir ilah vardır. İşte benim görevim O'na (c.c.) ibadet etmektir!" Onun bu düşüncesi, insanın yalnızca aklını kullanarak Allah'ın (c.c.) varlığını bulabileceğinin en büyük kanıtıdır.

Varın ispatı yokun ispatından her zaman daha kolaydır. Bir elma cinsinin yeryüzünde bulunduğunu, bir tek elmayı göstermekle ispat edebiliriz. Hâlbuki yokluğunu iddia eden kimse bütün yeryüzünü, hatta kâinatı dolaşsın, ancak ondan sonra onun yokluğunu ispat edebilir. Bu ise, imkânsızlık çapında bir zorluk demektir. Öyleyse diyebiliriz ki, yokhiçbir zaman ispat edilemez...

Bir insanın gözünün görmesi için güneşe; kulağının duyması için havaya, akciğerlerinin nefes alması için oksijene ihtiyaç vardır. Bu durum açıkça güneş, atmosfer, oksijen ile insanların ilgili organları arasında yakın bir bağ olduğunu gösterir. Yani, gözü kim yaratmışsa, güneşi de o yaratmıştır. Kulağı kim yaratmışsa, atmosferi de o yaratmıştır.

Akciğerleri kim yaratmışsa, oksijeni de o yaratmıştır. Bütün bunları sonsuz ilim, hikmet ve kudrete sahip olan Allah'tan (c.c.) başkasına vermek elbette mümkün değildir.

Bir sarayın kapılarından 999'u açık, biri kapalı olsa, kimse o saraya girilemeyeceğini iddia edemez. İşte inkârcı, devamlı surette kapalı olan o bir tek kapıyı nazara verip onu göstermek ister. Aslında o kapı da, onun ve onun gibi olanların gözlerine çekilmiş perde sebebiyle onların ruh dünyalarına kapalıdır. Mü'min için kapalı kapı yoktur. Yeter ki gözlerini yummasın!.. Zaten 999'u herkese açıktır. Hem de ardına kadar...

Yavru ördek, yumurtadan çıktığı anda yüzmesini becerebiliyor. Kozadan çıkan karıncalar, hemen dehliz kazmaya başlıyorlar. Arı, çok kısa zamanda sanat harikası olan peteği; örümcek ise, gergef inceliğindeki ağını örebiliyor. Bütün bunlardan anlıyoruz ki, bunlar ve bunlar gibi olanlar başka bir âlemde kendilerine öğretilen malumatla ve yaratılıştangelen bir kabiliyetle iş görüyorlar. Hâlbuki insan, her şeyi bu dünyada öğrenmek mecburiyetindedir; hem de varlıklar arasında istidatça en mükemmel yaratık olduğu hâlde. Demek oluyor ki, diğerlerine bu hususiyetleri veren bizzat kendileri değil, her yaptığını hikmetle yapan bir Zat'tır ki, onlara böyle ihşanda bulunmuş...

"Bir köy muhtarsız olmaz, bir iğne ustasız olmaz, sahipsiz olamaz, bir harf kâtipsiz olamaz; biliyorsun. Nasıl oluyor ki, nihayet derecede muntazam mükemmel şu memleket dünya hâkimsiz olur?"

Bir başka misal olarak: Bir eczaneye veya ilaç fabrikasına girelim. Bir ilaç elde etmek istiyoruz ve bakıyoruz ki raflarda, elde etmek istediğimiz ilaç dahil, her türlü ilaç için gerekli maddeler, şişeler içinde bulunuyor. Acaba akıllı olan bir insan, içlerinde elde etmek istediğimiz ilacı oluşturan maddelerin bulunduğu şişelerin rüzgâr gibi hâricî bir tesirle veyakendiliklerinden devrilip, içlerindeki maddelerin ilaç için gerekli dozda bir araya gelerek, o ilacı oluşturabileceğine ihtimal verir mi?

Ama ne yazık ki, varlığı sadece Allah'ı (c.c.) inkâr adına, güya ilmîlik perdesi altında evrime, tabiata, tesadüflere veya maddeye verenler, böyle bir hurafeye inanmaktan başka bir şey yapmıyorlar.

2.1.3 Allah'ı (c.c.) Niçin Göremiyoruz?

İnançsız bir adam, İmam Azam Hazretleri'ne şöyle bir soru sorar: "Peki Allah (c.c.) varsa O'nu niçin göremiyoruz?" İmam-ı Azam soruyu pek kolay bulmuşçasına tebessüm etmiş. "Önce bize biraz süt versinler de sohbetimiz biraz daha tatlı olsun" demiş. İnançsız adam dudaklarını kemirerek "iyi olur ya hem içer hem konuşuruz." Sütler gelmiş. O zaman sütü tatlandırmak için içine pekmez katılmış. Tabii şimdiki şekerler yok henüz. Adam sütünü tatlandırıp içmeye başlamış. Fakat İmam-ı Azam adama bir kaşık daha pekmez sunmuş: "Buyurun sütünüzü tatlandırın."

Adam: "Sağ ol, ben pekmezi karıştırdım, sütüm pekmezlidir. Sen benim soruma cevap ver şimdi." İmam-ı Azam öncesütün pekmezini, bugünkü tabiriyle şekerini halledelim demiş. Adam biraz daha kızgın söylenmiş: "Benimkisinin pekmezi vardır dedim ya!" İmam-ı Azam: "İnanmam." Adam büsbütün kızgın: "Niçin inanmıyorsun!?"

"Ben görmediğim şeye inanmam. Süte karıştırdığın pekmezi gösterirsen inanırım." Adam, çattık belaya der gibi başınıiki yana sallayıp bağırarak: "Süte karıştırılmış pekmez görünür mü? Onu gözüne gösteremem ama içersen tadını dilin anlar. Çok merak ediyorsan gözünle değil ama dilinle sütün tatlandığını görebilirsin. Hem bununla da niye uğraşıyoruz? Sen bana sorunun cevabını söyle bakalım!"

İmam-ı Azam tatlı tatlı tebessüm ederek demiş ki: "Bana fırsat vermediniz ki, sorunuzun cevabını kendiniz verdiniz." Adam: "Nasıl yani?"

İmam-ı Azam: "Nasılı var mı? Sütün içine karıştırılmış pekmezi nasıl görülmezse Allah (c.c.) vardır ve bu gözümüzle görünmez. İçtiğimiz sütün yağını da gösteremezsiniz. Ama süt çok güzel ve yağlıdır. Onu da gözümüzle değil dilimizle tadınca anlarız."

Demek ki bu dünyadaki pek çok şeyi de biz gözümüzle göremiyoruz. Ancak onları meydana getirdikleri tesirlerden ve eserlerden anlıyoruz. Ya da bir başka duyu organımızla varlıklarını anlıyoruz. Siz sütün yağını ve şekerini bile göremediğiniz halde Allah'ı görmek istiyorsunuz. Halbuki bu gözümüz dünyadaki her şeyi göremeyen sınırlı bir gözdür. Aynen bunun gibi, bizde Allah'ı gözümüzle bu dünyada göremiyoruz ama, O'nun yarattıklarını, eserlerini görüyoruz. Meydana getirdiği tesirleri anlıyoruz. Ama maddi gözümüzle değil, manevi gözümüzle oluyor bu iş.

a) Yaratılış kapasitemiz Allah'ı (c.c.) görebilecek bir güçte değildir. Çünkü görme, ihâta yani her şeyiyle kuşatma, içine almamesesidir. Mesela mikro âlemde virüsleri, bakterileri, makro âlemde ise kâinatın tamamını göremiyoruz. Gözlerimizin bir görme kapasitesi vardır ve bu konuda onlar yetersiz kalırlar. Nitekim En'am suresinde 6/103: „O'nu gözler ihata edemez; O ('nun ilmi) ise bütün gözleri ihata eder.“

b) İmtihan dünyası bunu gerekli kılmaktadır. Herkes, gözüyle Allah'ı görseydi o zaman imtihan sırrı ortadan kalkardı. Bu durum imtihan yapan bir öğretmenin, soruları sorduktan sonra cevabını yazdırmasına benzerdi. Maksat inananla inananın, iyiyi kötünün ortaya çıkması olduğuna göre Allah (c.c.), imtihanın gereği olarak kendisini gizlemiş, ama eserleriyle varlığını akıl gözlerimize sunmuştur.

2.1.4 Her Şeyi Allah (c.c.) Yarattı, -Haşa- Allah'ı kim Yarattı

Aynı soru müşrikler tarafından bizzat Peygamber Efendimiz'e (s.a.v.) sorulmuş ve bu soru üzerine Cebrail (a.s.), Allahü Azîmüşşân'dan (c.c.) İhlâs Sûresini cevap olarak getirmiştir. Bu sûre ile şirkin bütün nevileri kökünden kesilip atılıyor, tevhidin bütün mertebeleri en güzel bir şekilde izah ve ispat ediliyordu. Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.v.) de bu soruyu soran kimselere yine İhlâs Sûresi ile cevap verilmesini beyan buyurmuşlardır. "De ki: O Allah'tır, Ehad'dir. (O) Allah'tır, Samed'dir. Doğurmadığı gibi, doğmamıştır da. Hiçbir şey O'nun dengi (ve benzeri) değildir." Bu sûre Allah'ın varlığının, birliğinin, eşi ve dengi olmadığının en güzel, en cami bir ifadesidir ve Kur'ân-ı Kerîm'in tevhid noktasında bir özeti gibidir. Bu konudaki diğer âyet-i kerîmeler, bir bakıma bu sûrenin tefsiri hükmündedirler.

Şimdi uzun bir tren düşünüyoruz. Soru sahibi soruyor: "Bu en arkadaki vagonu kim çekiyor?" Biz cevap veriyoruz: "Onun önündeki vagon çekiyor." Soru sahibi tekrar soruyor: "Peki onu kim çekiyor?" Biz de cevaplıyoruz: "Onu da önündeki çekiyor." Sorular devam ede ede nihayet ilk vagona sıra geliyor. Soru sahibi tekrar soruyor: "Peki bu vagonu kim çekiyor?" Biz yine cevap veriyoruz: "Onu bu lokomotif çekiyor." Soru sahibi tekrar soruyor: "Peki bu lokomotifi kim çekiyor?" Biz cevap veriyoruz: "Bu lokomotifi kimse çekmiyor. O kendi kendine hareket ediyor."

Lokomotif hakkındaki bu izahımızdan sonra soru sahibi hâlâ onu çeken bir şey arıyor ve tekrar soruyor: "Dediğini anladım, ama bu lokomotifi kim çekiyor?" Biz diyoruz ki: "Anlamamışsın, çünkü anlasaydın aynı soruyu tekrar sormazdın. Bak sana bir daha anlatayım: Lokomotif denince raylar üstündeki bir vagon dizisini çekmede kullanılan, buharla ya da bir motorla çalışan makineyi kastederiz. Sen lokomotifin ne demek olduğunu bilmiyor ve onu vagon ile karıştırıyorsun. Vagon hakkında sorabileceğin ve sorduğunda cevap alabileceğin bir soruyu lokomotif hakkında da sorabileceğini ve sorduğunda cevap alabileceğini zannediyorsun. Ama hâl böyle değildir. Vagon hakkında, 'Onu kim çekiyor?' diye bir soru sorabilirsin, ama lokomotif hakkında böyle bir soru soramazsın. Çünkü lokomotif çekilmez, o başkasını çeker."

"Eğer ikisi de aynı kanunlara tabi olsaydı, bunlara iki farklı isim konulmaz, hepsine vagon denilirdi. Ama durum böyle değil. Sen vagon ile lokomotifi karıştırıyorsun. Şimdi bir daha söylüyorum dikkat et! Vagonu bir çeken olur, ama lokomotifi çeken olmaz. Zaten lokomotif, çekilmediği ve başkasını çektiği için bu ismi almıştır. Sen sorunda lokomotifvagon gibi kabul ediyor ve hata yapıyorsun. Bu soru lokomotifin tanımına zıt ve cevabı olmayan saçma bir sorudur.

Aynen bu misalde olduğu gibi, soru sahibi diyor ki: "-Hâşâ- Allah'ı kim yarattı?" Biz de cevap veriyoruz: "Allah (c.c.) yaratılmamıştır. Allah bu yaratılanları yaratandır ve O'nun hakkında böyle bir soru sorulamaz. Eğer O yaratılsaydı, O'na Allah demezdik. O'na Allah dememizin sebebi, yaratan olup yaratılmamış olduğundan dolayıdır. Sen bir hata yapıyorsun ve yaratılanlar hakkında sorabileceğin bir soruyu Allah hakkında da soruyorsun. Böyle bir soru Allah (c.c.) hakkında sorulamaz. Allah o zata denilir ki, kendisi ezeldir ve yaratılmamıştır. Ezeli olmayana ve yaratılana zaten Allah denilemez."

Dolayısıyla sen Allah'ı (c.c.) kabul ettiğinde, O'nu isim ve sıfatlarıyla kabul etmen gerekir. Senin önce Allah kabulünde bir yanlışın var. Sen Allah'ı isim ve sıfatlarıyla kabul etmiyorsun. Allah'ı -hâşâ- O'nun (c.c.) yarattığı mahlûklara benzetiyor ve mahlûklar hakkında sorabileceğin ve sorduğunda cevap alabileceğin bir soruyu Allah hakkında da soruyorsun. Bu soruyu sorma sebebin Allah hakkındaki yanlış kabulündür. Senin ilk yapman gereken şey, Allah (c.c.) hakkındaki bu yanlış kabulünü düzeltmendir. Hem şunu bil ki, eğer Allah'ı bir yaratan olsaydı, zaten O'na Allah denmezdi.

2.2 Peygamberlere İman

Peygamber; Allah Teâlâ'nın (c.c.), kullarına isteklerini bildirmek ve onlara hakkı, doğruyu ve yanlışı açıklamak üzere seçtiği ve görevlendirdiği insanı ifade eder. Yeni bir kitap ve şariat (yol) getirmiş olan peygambere hem Nebî, hem de Resul denir. Yeni bir kitap getirmeyip kendinden önceki peygamberin şariatını devam ettiren, onunla amel eden peygambere de sadece Nebî denir. Resulün çoğulu "rusûl"; Nebî'nin çoğulu ise "enbiyâ"dir. Ayet ve hadislerde Resul karşılığında "mürsel" ve çoğulu "mürselûn" de kullanılır.

Peygamberlere inanmak, iman esaslarındandır. Yüce Allah (c.c.), insanlardan bazılarını, diğer insanlara müjdeleyici ve azabı haber verici elçiler olarak göndermiştir. Bu elçiler insanların ihtiyaç duyacakları her şeyi onlara açıklamışlardır. İlk peygamber, Hz. Âdem; son peygamber ise, Hz. Muhammed'dir (s.a.v.). Bu ikisi arasında sayısını ancak Allah'ın bildiği kadar peygamberler gelip geçmiştir. Kur'an-ı Kerim'de yalnız yirmi beş peygamberin adı zikredilir. Âdem, İdris, Nuh, Hud, Salih, İbrahim, Lût, İsmail, İshak, Yakub, Yusuf, Eyyub, Şuayb, Musa, Harun, Davud, Süleyman, İlyas, El-Yesa', Zülkifl, Yunus, Zekeriyya, Yahya, İsa ve Muhammed (hepsine selâm olsun). Bir de Uzeyr, Lokman ve Zül-Karneyn'in isimleri geçer ki, bu üçünün peygamber mi yoksa velî mi oldukları ihtilafıdır (tartışmalıdır).

Bazı hadislerde peygamberlerin sayıları zikredilmişse de, bu konudaki hadisler tek kaynaktan geldiğinden, kesin delil sayılmamıştır. Çünkü peygamberleri bir sayı ile sınırlandırmak, bu sayının dışında kalanları peygamber kabul etmemek sonucuna götürür ki, bunun için kesin delil gerekir. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur: Daha önce bazılarını sana anlattığımız, bazılarını da anlatmadığımız peygamberler gönderdik. Allah Musa ile bizzat konuştu" (en-Nisâ, 4/164). Peygamberlerden beş tanesi getirdikleri tevhid dininin yerleşmesi için büyük sıkıntı ve cefalara katlanmaları, üstün irade ve faziletleri sebebiyle Ulûl-azm peygamber sayılmışlardır. Bunlar; Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa, Hz. İsa ve Hz. Muhammed'dir (s.a.v.). (bk. el-Ahzâb, 33/7)

Allah Teâlâ (c.c.) her millete bir peygamber göndermiştir. "Andolsun ki biz, her millet için; Allah'a kulluk edin, tağuttan (şirkten) kaçınin diye bir elçi gönderdik" (en-Nahl, 16/36). Buna göre, hak ve batıl her ümmetin önüne, bir elçi aracılığı ile serilmiş, Allah (c.c.) emir ve yasaklarını onlara duyurmuştur. Ayetlerde şöyle buyrulur: "İçinde azabı haber veren bir korkutucunun geçmediği hiçbir ümmet yoktur" (el-Fatır 35/24); "Her ümmetin bir elçisi vardır" (Yunus, 10/47). Bu elçi bazen bir peygamber, bazen da peygamberin o kavmi irşad için görevlendirip gönderdiği bir elçidir. Yasin Suresinde İsa (a.s) tarafından, gönderilen elçiler, Hz. Muhammed'i (s.a.v.) dinledikten sonra kavimlerine giderek İslâm dinini tebliğ eden cinler bunlar arasında sayılabilir.

Peygamberlere imanın bütün peygamberleri kapsamı gerekir. Bir tanesine bile inanmamak kişiyi dinin dışına çıkarır. Buna göre, iman yönüyle hiçbir peygamberi diğerinden ayırt etmemek gerekir (el-Bakara, 2/285). Ancak peygamberler arasında resul veya nebî olma, daha faziletli bulunma gibi sebeplerle farklılık olabilir. Her resul nebidir, fakat her nebî resul değildir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Muhammed'le (s.a.v.) İsmail (a.s.) hem resul ve hem de nebî oldukları belirtilir: "Muhammed, adamlarınızdan hiçbirinin babası değildir. Fakat o, Allah'ın resulu ve nebilerin sonuncusudur" (el-Ahzâb, 33/40); Kitapta İsmail'i de zikret. Çünkü o, sözünde duran, resul ve nebî olan bir zat idi" (Meryem, 19/54).

Peygamberlerin en üstünü Hz. Muhammed (s.a.v.), sonra ulûl-azm diğer dört peygamber, daha sonra resuller ve nebiler gelir. Bu duruma göre, Allah (c.c.) nezdinde bir peygamber, peygamber olmayan bütün insan, melek ve cinlerden daha üstündür: "Biz onlardan her birine âlemlerin üstünde yüksek meziyetler verdik" (el-En'âm, 6/86).

Peygamberlere, sahip oldukları sıfatlarla birlikte inanmak gerekir. Onlar da bizim gibi birer insan olmakla birlikte, Allah tarafından seçilmiş kimseler oldukları için, diğer insanlardan ayrı bazı vasıfları vardır. Bu sıfatları şöylece özetleyebiliriz:

1. Sıdk/Ehrlichkeit/ (doğru olmak); Peygamberler kesinlikle yalan söylemezler. Onlar doğru ve dürüst kimselerdir.
2. Emânet/Vertrauenswürdigkeit (güvenilir olmak) Peygamberler güvenilir kimselerdir. Asla emânete hıyanet etmezler.
3. Fetânet/gute Auffassungsgabe (zeki olmak); Bütün peygamberler insanların en akıllılarıdır.
4. İsmet/Sündenfreiheit (günah işlememek); Peygamberler, günah işlemezler. İnsanlık icabı olabilen bazı küçük hataları "zelle (ayak kayması)" adını alır ve Allah (c.c.) tarafından uyarılarak düzeltilir (bk. Abese, 80/1-2).
5. Tebliğ/Verkünden (açıklamak); Peygamberler Allah'tan almış oldukları emirleri ümmetlerine mutlaka ulaştırmışlardır. Hiçbir şeyi gizlememiş ve hiçbir şey de ilâve etmemişlerdir. Yukarıda sayılan sıfatlar da bunu gerektirir (el-Mâide, 5/67).

Son peygamber Hz. Muhammed'dir (s.a.v.). Kur'an-ı Kerim'de; "Muhammed Allah'ın (c.c.) elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur" (el-Ahzâb, 33/40) buyrulur.

2.3 Meleklerle İman

Allah (c.c.) tarafından yaratılmış nûrânî varlıklara “melek” denir. Melekler, latîf cisimler olup istediği şekle girebilirler. Melekler insanlar gibi yemez, içmez, evlenmez, doğurmaz ve doğrulmazlar. Erkeklik ve dişilikleri yoktur.

Meleklerin varlığını, peygamberler ve bütün ilâhî kitaplar haber vermiştir. Biz, meleklerle bu şekilde inanmakla mükellefiz. Aksi şekilde inanan, imanını kaybetmiş olur. Çünkü meleklerle inanmak da imanın ana şartıdır. Melekler, Allâh’ın emirlerine asla karşı gelmezler. Meleklerin bir kısmı, daima ibadetle ve zikirle meşgul olur. Bir kısmı da yerde ve gökte Allah (c.c.) tarafından çeşitli vazifelerle emrolunmuşlardır. Sayılarını ve şekillerini ancak Allah (c.c.) bilir. **“Her kim Allah’a, meleklerine, peygamberlerine, Cebrâil ve Mikâil’e düşman olursa, bilsin ki Allah (c.c.) kâfirlerin (inanmayanların) düşmanıdır.”** (el-Bakara, 98)

Melekler, Allah (c.c.) tarafından çeşitli vazifelerle görevlendirilmiştir. Cebrâil, Azrâil, Mîkâil, İsrâfil adında dört büyük melek vardır ki, bunlar, meleklerin en büyüklerindedir. Görevleri:

1- Cebrâil (a.s.): Allah (c.c.) ile peygamberleri arasında elçilik

2- Azrâil (a.s.): Allâh’ın izni ile kâinatta bulunan bütün canlı varlıkların canını almakla görevlidir.

3- Mîkâil (a.s.): Tabiat olaylarını idare etmekle görevlidir.

4- İsrâfil (a.s.): Kıyametin kopması ve öldükten sonra dirilmenin vaktini bildirici vasıta olan sûr’a üflemeyle görevlidir.

Allah’ın bu meleklerden başka, sayısını bilemediğimiz daha nice melekleri vardır. Bazıları şunlardır:

Kirâmen Kâtibîn: İnsanın sağında ve solunda bulunup iyilik ve kötülükleri yazan meleklerdir. İnsanın yaptığı iyilik ve kötülükler, bu melekler tarafından hemen yazılır.

Münker-Nekir: Öldükten sonra kabirde insanlara soru soracak olan meleklerdir.

Rıdvan: Cennetin bekçisi ve cennetteki meleklerin önderidir.

Mâlik: Cehennemden bekçisi ve cehennemdeki meleklerin önderidir.

2.4 Kitaplara İman

Yüce Allah'ın (c.c.) peygamberlere kitaplar indirdiğine ve bu kitapların indikleri şekilleriyle verdikleri bilgi ve haberlerin tamamen doğru ve gerçek olduğuna inanmak, kitaplara iman demektir.

Allah (c.c.) Peygamber Efendimiz'e (s.a.v.) **Şûrâ Suresi, 15. Ayette;**

“Ey Muhammed!) Bundan dolayı sen çağrıya devam et ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Onların heva ve heveslerine uyma ve şöyle de: “Ben Allah'ın indirdiği her kitaba inandım ve aranızda adaleti gerçekleştirmekle emrolundum. Allah (c.c.) bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir. Bizim işlediklerimiz bize, sizin işledikleriniz sizedir. Bizimle sizin aranızda tartışılacak bir şey yoktur. Allah hepimizi bir araya toplayacaktır. Dönüş de ancak O'nadır.” diye hitap etmiştir.

Müslüman kullarına ise **Nisa Suresi, 136. Ayette;**

“Ey iman edenler! Allah'a, Peygamberine, Peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse derin bir sapıklığa düşmüş olur.” buyurmuştur.

Bu ayet-i kerimelerden ve daha Kur'an'da bulunan başka ayetlerden de anlaşılıyor ki, kitaplara inanmak bir iman esasıdır.

İslamiyet'te iman esaslarının her biri birbiri ile bağlantılı ve ilişkilidir. Allah'a (c.c.) inanmak, kulları O'nun gönderdiği peygamberleri kabul etme sonucunu doğurur. Peygamberlere iman da onların Allah'tan (c.c.) gelen kitapları tebliğ ettiklerine inanmayı gerektirir.

İlahi kitapların hepsi bir peygamber vasıtasıyla kullara gönderilmiştir. Kendisine kitap gönderilen peygamberler de o kitapta bulunan emir ve yasakların nasıl hayata geçirileceğini, Allah (c.c.) katında neyin doğru neyin yanlış olduğunu onlara vahyolan kitaplar sayesinde göstermiş ve yaşama geçirmişlerdir.

Kur'an-ı Kerim, ayet ayet gönderilmiş ve 23 sene içerisinde tamamlanmış bir kitaptır. Kur'an kıyamete kadar geçerlidir ve ayette de bildirildiği gibi insanların değiştirmelerinden ve geçersiz olmaktan korunmuştur. Her kim Kur'an-ı Kerim'e inanmaz veya onda eksiklik ya da fazlalık olduğunu düşünürse Allah'a (c.c.) inanmamış olur.

“Kur'an kendilerine geldiğinde onu inkâr edenler mutlaka cezalarını göreceklidir. Şüphesiz o çok değerli ve sağlam bir kitaptır. Ona ne önünden ne de ardından batıl gelemez. O hüküm ve hikmet sahibi, övülmeye layık olan Allah tarafından indirilmiştir.” Fussilet Suresi, 41-42. Ayet

Hıristiyanlara gönderilen ilahi kitap İncil, Yahudilere gönderilen ilahi kitap ise Tevrat'tır. Musevilerin kabul ettiği hem Hristiyanlık inancında hem de Yahudilikte de bulunan ve Eski Ahit'te yer alan bir diğer kitap da Zebur'dur.

İslamiyet'te İncil Hz. İsa'ya gönderilmiş, Tevrat Hz. Musa'ya gönderilmiş, Zebur ise Hz. Davud'a gönderilmiş kitaplardır. İlahi kitaplar Allah (c.c.) tarafından indirildiği için bunlara “Semavi kitaplar” denilir. İslam inancında Allah'ın (c.c.) gönderdiği kitaplar hep aynı amaç doğrultusunda gönderilmiştir, her peygamber Allah'ın (c.c.) buyruklarını kullara aktarmıştır bu yüzden Müslümanlar tüm kitaplara inanır ve tüm kitapları kabul eder. Fakat ne yazık ki günümüzde Kur'an hariç hiçbiri gönderildiği şekliyle bulunmamaktadır.

“Sana ancak, senden önceki peygamberlere söylenenler söylenmektedir. Hiç şüphesiz senin Rabbin hem bağışlama sahibidir hem de elem dolu bir azap sahibidir.” Fussilet Suresi, 43. Ayet

2.5 Ahiret Gününe İman

İmanın şartlarından beşincisi “Âhiret Gününe İnanmak”tır. İnsanların ve diğer canlıların bir sonu olduğu gibi üzerinde yaşadığımız dünyanın da bir gün sonu gelecektir. Allah'ın (c.c.) takdir ettiği zaman gelince görevli melek İsrafil, “Sûr” denilen bir şeye üfurecek ve bundan çıkacak çok müthiş bir sesin tesiri ile (Allah'ın diledikleri dışında) bütün canlılar ölecek, yer ve göklerin düzeni bozularak kâinat yeni bir şekil alacaktır.

Sûra Üfleme, Mahşer, Kiramen Kâtibin ve Amel Defteri

Kıyamet denilen bu olaydan bir süre geçtikten sonra Allah'ın emriyle İsrafil, “Sûr'a” ikinci defa üfurecek ve bütün insanlar yeniden dirilerek “Mahşer” denilen toplanma yerine çağrılacaktır. Burada herkes Allah'ın (c.c.) huzuruna çıkarılacak ve dünyada yaptıklarından sorguya çekilecektir. “Kirâmen Kâtibin” melekleri tarafından iyilik ve kötülüklerin yazıldığı “Amel defterleri” insanın eline verilecek ve herkes dünyada yaptıklarını amel defterinde görüp okuyacaktır. Dünyada gizli ve açık işlenen bütün suçlar ortaya çıkarılacak, iyilik ve kötülükler çok hassas olan adalet terazisinde tartılacak ve insan dünyada yaptıklarının karşılığını görecektir. İnsan, dünyada ne ekmiş ise ahirette onu biçecek, ilâhî adalet yerini bulacak ve hiç kimse haksızlığa uğratılmayacaktır.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle haber veriyor:

“Kıyamet gününde insan dört şeyden sorguya çekilmedikçe Allah'ın huzurundan ayrılamaz:

- Ömrünü nerede geçirdiğinden,
- Vücudunu nerede yıprattığından,
- Malını nereden kazanıp nereye harcadığından,
- Bildiği ile ne amel ettiğinden” (Et-Terğib ve't-Terhib c.1, s.125.)

Bu yeniden diriliş ile başlayan ve sonsuza kadar devam edecek olan zamana “Ahiret Günü” denir. İşte, bütün insanların öldükten sonra yeniden dirilmesine ve ondan sonra devam edecek olan sonsuz hayata inanmak, imanın en önemli esaslarından biridir.

İpin Hesabı

Zenginin biri ölümden ve kabirdeki yalnızlıktan çok korkuyormuş. "Öldüğüm geceyi kim kabre girerek sabaha kadar benimle geçirirse servetimin yarısını ona bağışlıyorum" diye vasiyet etmiş. Öldüğünde "Kim birlikte kabre girip sabahlamak ister?" diye araştırmışlar. Kimse çıkmamış. Nihayet bir hamal,

-Benim sadece bir ipim var, kaybedecek bir şeyim yok. Sabaha kadar durursam zengin olurum." diye düşünerek kabul etmiş. Vefat eden zengin ile birlikte defnetmişler. Sorgu sual melekleri gelmiş. Bakmışlar kabirde bir ölü, bir canlı var. "Nasıl olsa bu ölü elimizde... Biz şu canlı olandan başlayalım" demişler ve hamalı sorgulamaya başlamışlar.

-O ip kimin? Nereden aldın? Niye aldın? Nasıl aldın? Nerelerde kullandın?"

Sabaha kadar sorgu sual devam etmiş, adamın hesabı bitmemiş. Sabahleyin kabirden çıkmış.

- Tamam, servetin yarısı senin, demişler.

- Aman, demiş hamal, istemem, kalsın. Ben, sabaha kadar bir ipin hesabını veremedim. O kadar servetin hesabını nasıl veririm?

Hayatını ve hayatın içerisinde istifade edilen lütufların hesabını vermek hafife alınacak şey değildir.

2.6 Kaza ve Kadere İman

Kader, Cenâb-ı Hakk'ın (c.c.) ezelden ebede kadar olmuş ve olacak, iyi-kötü her şeyin oluş zamanını, yerini ve her türlü özelliklerini ezelden bilmesi, öylece takdir ve tesbit etmesidir. Kazâ ise, zamanı gelince sonsuz bilgisine ve takdirine (isteğine) uygun olarak eşya ve olayları yaratmasıdır. Allah (c.c.) bütün kâinatı ve kâinat içinde bulunan canlı-cansız bütün varlıkları bir programa göre yaratmıştır. Allah (c.c.) kâinatta meydana gelecek bütün hâdiseleri bilir. Kâinatta görünen eşsiz ve hârika düzen, Allah'ın (c.c.) onu bilerek plânladığını ve her şeyi o plana göre, zamanı gelince yaratmakta olduğunu gösterir.

İşte Allah'ın (c.c.) kâinatı yaratmadan evvel ezelde çizdiği bu programa kader denir. Zamanı gelince bu programı tatbika koyması da kazâ'dır. Şu hâlde kazâ ve kadere iman; Allah'ın her şeyi bildiğine, ezelde programladığına, sonra da zamanı gelince eşya ve olayları o bilgi ve programa göre yaratmakta olduğuna tereddütsüz olarak îman etmektir.

Alemde Hayrın Yanında Şerler de Yaratılmaktadır...

Hayrı da şerri de yaratan Allah'tır (c.c.). Bu inanış, Kadere îmanın bir cüz'üdür (parçasıdır). Şerrin yaratılması, "her şey zıddıyla bilinir" kaidesiyle, hayrın hakikati ve güzelliği ortaya çıkması içindir. Meselâ hastalık olmasa, sağlık nasıl kıymetli bir nimet, büyük bir ganimet olduğu bilinemezdi. Karanlık olmasa, ışığın değeri anlaşılamazdı. Kötülük olmasa, iyiliğin fazilet ve üstünlüğü idrâk edilemezdi. Alemde hayrın yanında küçük kalan şerler hiç yaratılmasa idi, hayrın önemi ve güzelliği tam görülemediği gibi; hayrın dereceleri, çeşitleri de anlaşılamazdı. Böylelikle az bir şerrin yaratılmaması neticesinde pek çok hayırlar vücuda gelemezdi, dolayısıyla büyük bir şer ve zarar ortaya çıkardı.

Ayrıca şer ve hayır mevzusu, çoğu zaman insanın anlayışına ve bakış açısına göre de değişmektedir. İnsan bâzı şeyleri kendisi için şer ve çirkin bulurken, aslında o şey onun hakkında tamamıyla hayırdır. Fakat insan hodgâm (bencil) ve dış görünüşe odaklı olduğu için, ilk bakışta kendi menfaatine aykırı bulduğu her hâdiseye şer hükmünü verebilmektedir. Bunu bir misalle açıklayalım: Mühim bir iş için uçağa binecek bir adam, bineceği uçağı kaçırrsa, bu ona büyük bir şer olarak gözükür. Çünkü menfaati zedelenmiş, dünyevî bir işi aksamıştır. Ancak daha sonra havada uçağın kaza yapıp düştüğünü farz edelim. Bu durum karşısında da, aynı insan, daha önce kötü gördüğü şeyin, aslında kendisi için ne kadar hayırlı olduğunu düşünmeye başlayacaktır. Demek ki ilk bakışta insana şer gibi görünen pek çok hâdiseye, netice itibarıyla iyi ve hayırlı olabilmektedir...

Şerrin Allah'ın (c.c.) ilmi ve iradesi dışında meydana geldiğini ve Allah'ın şerleri yaratmadığını söylemek; Allah'ın İlim, İrade ve Kudret sıfatlarının bir sınırı olduğunu iddia etmek demektir. Bunun içindir ki hayır ve şerrin de Allah'tan olduğu, Allah tarafından yaratıldığı hususu, Kaza ve Kadere îmanın içinde yer alır.

İnsanın İşlediği Hayrı da, Şerri de Allah (c.c.) Yarattığına Göre, İnsan Nasıl Yaptığı Şerden Mesul Tutulabilir?

Allah Teâlâ (c.c.) bizim yapacağımız iyi-kötü bütün hareketlerimizi, hayır ve şer bütün davranışlarımızı bilir ve zamanı gelince de yaratır. O'nun (c.c.) bilmesi ve yaratması, bizim mesuliyetten (sorumluluk) kurtulmamızı gerektirmez. Zira Allah (c.c.), biz insanlara, iyi ile kötüyü, hayır ile şerri birbirinden ayırt edip bunlardan birini tercih etme irâdesini, kabiliyet ve hürriyetini de vermiştir. İnsandaki bu irâdeye, "cüz'-i irâde" denir. İnsan bu kabiliyetini kullanarak iyiyi veya kötüyü, hayrı veya şerri seçebilir. Allah da onun bu tercihinin göre, fiilini yaratır.

Demek ki, Allah (c.c.) kulun iyi veya kötü fiillerini, onu iyilik ve kötülük yapmaya zorlayarak değil, aksine irâde ve ihtiyarını kullanması sonucu yaptığı tercihe göre yaratmaktadır. Kul iyiyi tercih ettiyse iyiyi yaratır, kötüyü tercih ettiğinde de kötüyü... Bu durumda mesuliyet de, seçim ve tercihi yapan insana ait olur. Özet olarak denebilir ki, kulun fiillerinde şerri ve kötüyü yaratan Allah'tır (c.c.); fakat onu isteyen insandır. Bu sebeple mesuliyet de insana aittir.

Allah (c.c.) Ezel de Olacak Her Şeyi Bilmekle, Bizi O Şeyi Yapmaya Zorlamış Olmaz mı?

Hayır. Çünkü kulun bir şeyi yapacağını Allah'ın bilmesinin, kulun fiili üzerinde zorlayıcı bir tesiri yoktur. Bunu bir misalle izah edelim:

Astronomik incelemeler neticesi 1 sene sonra Ay'ın tutulacağını bildiğimizi farz edelim. Günü gelince ay tutulsa, bu, Ay'ın biz bildiğimiz için tutulduğu mânasına gelebilir mi? Hayır. Çünkü ay, biz bildiğimiz için değil, tutulma sebeplerinin varlığından dolayı tutulmuştur. Biz o sebepleri daha bir sene önceden ilmî incelemelerle keşfederek Ay'ın tutulacağı hususunda bilgi sahibi olduk. Hiçbir zaman biz Ay'ın tutulacağını söylediğimiz için Ay tutulmadı.

Aynen bu misal gibi, Allah (c.c.) da kulun irâdesini hayır veya şerden hangi istikamette kullanarak nasıl bir davranış yapmak istediğini önceden bilir, onu tespit ve takdîr eder. Zamanı gelince de kulun istediği istikamette yaratır. Allah'ın bu bilmesi, kulun o fiili işlemeyi isteyeceği içindir. Yoksa, Allah bildiği için kulun o işi yapmayı istemesi ve işlemesi söz konusu değildir. Şu hâlde, kulun irâdesini kullanarak işlediği fiillerini Allah'ın ezelde bilip takdîr etmesi, kulu mesuliyetten kurtarmaz. Çünkü, bu bilişte kulu bir zorlama, irâde ve ihtiyarını ortadan kaldırma durumu kesinlikle yoktur.

Kaza ve Kadere İnancın İnsan Hayatı Üzerindeki Tesirleri Nelerdir?

Kaza ve Kader inancı, insanda ümitsizliğin ve kederin (derdin) en büyük ilâcıdır. İnsan, başına gelen felâket ve musibetlere, kadere olan inancı sebebiyle, Allah'ın (c.c.) takdîri gözüyle bakıp kendini teselli eder. Onun takdîrine rıza gösterir. Kudreti sonsuz bir Rabbin murâkabesi (koruması) altında olduğunu hisseder. O belâ ve musibetin Allah'tan geldiğini bildiğinden, kurtulmak için yalnızca O'na (c.c.) iltica eder, O'na yalvarır. Gelen musibetin kendisi için kefarete ve af sebebi olduğunu düşünür, sabır ve metanet gösterir.

Bu sırdandır ki, "Kadere îman eden, kederden emîn olur" denilmiştir. Kadere îman, insan rûhunu dünya kadar ağır yüklerden de kurtarır. Çünkü insan, bütün kâinatla alâkadardır. Maksatları ve arzuları, ideal ve hedefleri sonsuzdur. Kudret, irâde ve hürriyeti ise, sınırlıdır. Arzu ve maksatlarının, düşünce ve fikirlerinin bazen binde birini bile gerçekleştirmeye gücü yetmez. Bu durumda insanın gerçekleşmeyen arzu, ideal ve düşünceleri, onu mânen baskı altında tutar, ruhunu ezer, kalp ve vicdanını sızlatır. Ümitsizliğe düşürür. Daha önce de belirttiğimiz gibi, kader, insanı gurur ve kibirden kurtarır. Nefsin ve benliğin insanı yoldan çıkarmasına, bir nevi firavunlaştırmasına mâni olur.

3. Efendimizin (sav) Sıfatları ve Ahlakı

3.1. Efendimizin Yaşantısı

Peygamberin gönderiliş gayesi, insanın yaratılış gayesiyle aynı noktada birleşir. O da Allah'a kul olma çizgisidir. Cenâb-ı Hakk, Kur'ân-ı Kerim'de : "Ben cinleri ve insanları ancak Bana kulluk yapınlar diye yarattım" (Zâriyât, 51/56) buyurarak bu hususa işaret etmektedir.

Demek oluyor ki, bizim esas yaratılış gayemiz Allah (cc)'ı bilip tanımak ve O'na layıkıyla kul olmaktır. Yoksa, yeme-içme, mal ve mülk kazanma veya dünya buudlu ev-bark sahibi olma değildir. Gerçi bunlar da bizim için fitrî ihtiyaçlardır. Ancak yaratılışımızın gayesi değildir. İşte peygamberler bize, bu sırlı yolu göstermek için gelmişlerdir. Âyette: "Senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki ona; 'Benden başka ilâh yoktur; o halde Bana kulluk edin' diye vahyetmiş olmayalım" (Enbiya, 21/25) denilerek bu hususa işaret edilmiştir.

Ubudiyet ve Kulluğu ile Efendimiz

Hele ibadeti, hele ibadeti! O'nun ibadetine bakan insan, sanki O, hayatında başka hiçbir iş yapmamış da, hep ibadetetmiş zannedirdi. Evet O, kulluğunda bu kadar derindi. Zaten, bütün güzelliklerde de O, öyle değil miydi? O, namazında kulluğunu o denli derin temsil ediyordu ki neredeyse ürperip ağlamadığı namaz yok gibiydi. Başka hiçbir zevk, O'na namazın verdiği zevki vermiyordu. O'nun içindir ki, bir gün şöyle buyurmuştu: "Bana (üç şey)sevdirdi: Namaz, kadın, güzel koku; namaz ise benim gerçek göz aydınlığım." Demıştır.

Bizden birine, en çok sevdiğimiz insanlardan birinin geldiği müjdelense, nasıl sevinir ve kendimizden geçeriz; Allah Resûlü de, namaza duracağı zaman bizim bu duyduğumuz sevinçten yüzlerce kat fazlasıyla sevinç ve coşkunluk duymaktaydı. Efendimiz şöyle buyurmaktadır: "Allah her nebîye bir arzu, istek ve şehvet vermiştir. Bana gelince benim şehvetim, gece namaz kılmaktadır."

Hz. Âişe Validemiz (r.anha) anlatıyor: "Bir gece uyandığım da, Allah Resûlü'nü yanımda göremedim. Aklıma, diğer hanımlarından birinin yanına gitmiş olabileceği ihtimali geldi. El yordamıyla etrafı yokladım. Elim ayağına dokundu. O zaman Allah Resûlü'nün namaz kılmakta olduğunu anladım.. başı secdedeydi. Kulak verdim, hıçkırma hıçkırma ağlıyor ve şöyle yakarıyordu: "Allahım! Senin gazabından Senin rızana sığınırım. İkâbindan affına sığınırım. Allahım! Başka değil, Senden yine Sana sığınırım. (Celâlınden cemâline, gazabından rahmetine, azamet ve heybetinden, şefkat ve re'fetine sığınırım.) Zâtını senâ ettiğin ölçüde, Sen'i senâ etmekten âciz olduğumu itirâf ederim."

O, ömrünü kullukla geçirmişti. Namaz, O'nun en sevdiği gözdesiydi. Gece gündüz namaz kıldı ve hep öyle yaşadı. Nasıl yaşanırsa öyle ölüneceğini zaten O söylememiş miydi? Ve her fâni gibi O da ölecekti. Ama o, namaz demiş, yaşamıştı ve namaz deyip hayata veda edecekti...

O'nun ibadeti, bir bütünlük arz ediyordu. Namazı en mükemmel şekliyle edâ ederken, başka bir ibadet çeşidi olan mesela orucu da ihmal etmiyordu. Haftanın bir-iki gününü mutlaka oruçlu geçiriyor; hatta bazen de o kadar uzun süre oruç tutuyordu ki, sanki hiç iftar etmiyor zannedilirdi.

Efendimiz hem ibadetlerin hepsini ve en derinini/güzelini yapıyordu, ama aynı zamanda diğer işlerden gerikalmıyordu, yani bir Baba, Eş, Aile Reisi, Arkadaş olarak kusursuz bir şekilde hayatını sürdürüyordu. Zaten Efendimizin (sav) farkı buydu. Bizim için de burda önemli olan hayatın her alanında başarılı olup bunları da ibadete çevirmek (misal okulda başarılı olup örnek insan olarak) yani hayatımızın her anında iyi bir insan olabilmek için hep ibadet penceresinden bakmalıyız.

Ve Efendimizin Kulluğunda gördüğümüz diğer bir önemli unsur, O hep süreklilik içinde yaptı ibadetini. Yani bizde azda olsa sürekli yapmalıyız (ayda 1 defa 500 sayfa kitap/kuran okumaktansa, her gün 5 sayfa okumak). Çünkü Efendimizin dediği gibi bu daha hayırlıdır. Ve bu yolda giden en önemli ibadetlerden birisi de namazdır, çünkü bize Allahı ve kulluk vazifemizi günde 5 defa sürekli hatırlatıyor.

Efendimizin Affediciliği

Hayber fethi sonrası bir kadın, bir koyunu kızartmış, içine de biraz zehir koymuş ve Allah Resulü'nü yemeğe davet etmişti. Sofrada bulunanlardan Bişr isimindeki sahâbi lokmayı ağzına koyar koymaz vefat etmişti. Demek ki bu kadın çok tesirli bir zehirle Allah Resulü'nü öldürmek istemişti. Bu meselenin mucize yönü, şu andaki mevzumuz değil. Allah Resulü lokmayı ağzına götürürken, koyunun zehirli olduğunun haber verilmesi üzerine yemek sofradan kaldırılmış, kadın yakalanıp huzura getirilmiş. "Eğer Sen hakikaten Allah'ın gönderdiği bir peygambersen, bu zehir sana tesir etmeyecektir. Yok eğer peygamber değilsen, insanlığı senden kurtarmak istedim." der. Sahabe, derhal bu kadının öldürülmesi talebinde bulunur. Ancak, Allah Resulü kendi adına kadını affeder.

Taif ve Efendimizin Şefkat ve Merhameti

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem), tebliğ maksadıyla evlâtlığı Zeyd'i de yanına alarak Taif'e gitmişti. Orada on gün kadar kalarak puta tapan halkı, Allah Teâlâ'nın varlığına ve birliğine iman etmeye çağırıldı. Fakat Taif'teki görüşmelerin ardından O'na yardım etmeye istekli bir kişi bile çıkmadı.

Taifliler, gençlerinin Müslüman olmalarından korkarak Peygamberimiz'in teklifini kabul etmediler. O'na,
– Bizim yurdumuzdan çık da nereye gidersen git, dediler. Sonra da Peygamber Efendimizle alay ettiler.

Bununla da kalmayıp halkın serseri takımını O'nun geçip gideceği yolun iki tarafına oturtular. Bu terbiyesiz kişiler, Resûlullah aralarından geçerken attıkları taşlarla O'nu yaraladılar. Bu sırada Hazreti Zeyd, büyük fedakârlıklarla Efendimiz'i korumaya çalıştı. Atılan taşlara kendi vücudunu siper etti. Fakat buna rağmen Nebîler Nebîsi'nin mübarek ayakları kanlar içinde kalmıştı. Hazreti Zeyd'in ise başı yarılmıştı.

Bin bir güçle Mekke'li Utbe ve Şeybe'nin başına sığındılar. Allah Resûlü, kendisinden önce Hazreti Zeyd'in yarasıyla ilgilendi. Bahçedeki bir asmanın gölgesine oturup biraz dinlendikten sonra iki rekât namaz kıldı ve ellerini semaya kaldırıp Yüce Allah'a dua etti:

– Her şey Sen'in rızan içindir ve bütün güç, kuvvet Sen'in elindedir!

Efendimiz ve Hazreti Zeyd, bu tehlikeli bölgeyi kısa bir süre sonra terk ettiler. Nazik yüreği çok incinmiş olan Nebîler Nebîsi, dalgın bir hâlde Mekke'ye doğru ilerliyordu. Seâlib denen yere geldiğinde ancak kendine gelebilmişti. Başını kaldırdığında bir bulutun kendisini gölgelemekte olduğunu fark etti.

Kısa bir zaman sonra da Cebrâil Aleyhisselâm'ı gördü. Hazreti Cebrâil, Efendimiz'e şöyle seslendi:

– Allah, kavminin sana söylediklerini işitti. Onlar hakkında dilediğini emretmen için sana dağlar meleğini gönderdi. Bu sırada dağlar meleği, Efendimiz'i selâmladı ve Mekke'nin iki tarafında bulunan dağları göstererek,

– Ya Muhammed! Ben dağlar meleğiyim! Şimdi ne dilersen dile. Eğer istersen şu iki dağı hemen Taif'in üzerine kapayiveririm, dedi. Allah Resûlü'nün verdiği cevap; sabrın, kendisine hakaret edip yalanlayanlara şefkat ve merhametin son haddini ifade ediyordu:

– Hayır! Ben onların helâk olmalarını istemem. Allah'ın, onların soylarından yalnız Allah'a ibadet edecek, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayacak kimseler çıkarmasını dilerim.

Efendimizin Tevazusu

Allah Resûlü'nün mahviyet ve tevazuu da, bir yanda fetanetin, diğer yanda tebliğinin ayrı bir buudu olarak yıldız gibi parlamaktadır. O, herkes tarafından tanınıp, kabul edildikçe mahviyeti daha da derinleşmiştir. Tevazu ve mahviyet âdeti O'nunla beraber doğmuş gibiydi...

Ömrünün sonuna kadar da gelişerek devam etti. Bir gün melek geldi ve sordu: "Kul peygamber mi, melik peygamber mi olmak istersin?" Cibril kulağına fısıldadı: "Rabb'ine karşı mütevazı ol!" Ve, Allah Resûlü cevap verdi: "Bir gün aç yatıp tazarru eden, diğer gün tok olup şükreden bir kul peygamber olmak isterim..."

O, her zaman kendisini insanlardan bir insan olarak görmüş ve hiçbir zaman kendini onlardan ayrı tutmamıştır. Yine bir gün karşısında titreyen adama baktı ve şöyle buyurdu: "Kardeşim titreme! Ben de senin gibi kuru ekmek yiyen birkadının çocuğuyum..."

Evet, birer Müslüman olarak bizler de Efendimiz'i örnek almalıyız. Dünyevî makam ve mevkiler, mal ve mülkler insanı şımartmamalı ve ona kendini unutturmamalıdır. İnsanın üzerine tevdi edilen mükellefiyetin keyfiyeti onu başka bir varlık hâline getirmez. Dolayısıyla da insan, her zaman ve zeminde kendisini insanlardan bir insan olarak kabul etmelidir.

Kâinatın Efendisi Mekke'ye muzaffer bir komutan olarak girerken de, oradan çıkmaya zorlandığı andaki tevazu ve mahviyeti devam ediyordu. Başını o kadar eğmişti ki, Arş'a değen o mübarek baş, orada semerin kaşına değecek kadar eğilmişti...

Hz. Aişe Validemiz'den rivâyet edilen bir hadis bize şunları anlatır: "Allah Resûlü, evinde herhangi bir insan gibidavranırdı. Kendi elbisesini yamar, ayakkabılarını tamir eder ve ev işlerinde hanımlarına yardımda bulunurdu."

(Tirmizi, "Şemâil", 78) O, bunları yaptığı sırada, O'nun adı cihanın pek çok yanında anılıyor; herkes O'ndan ve getirdiği dinden bahsediyordu. O, zamanını öyle ayarlamıştı ki, bu kadar mühim sorumlulukları arasında, bu gibi işlere de fırsat bulabiliyordu. O, her güzel hasletin zirvesine taht kurmuştu.

Tevazu zillet olmadığı gibi, kibir de vakar değildir. Tevazu ve kibirle alâkalı olarak, Kâinatın Efendisi (s.a.s.), şöyle buyurur: "Allah için bir derece tevazu eden kimseyi Allah Teâlâ da bir derece yükseltir. Tâ ki onu Firdevs Cenneti'nin en yüksek yerine çıkarır. Allah'a karşı bir derece kibir gösteren kimseyi de Allah Teâlâ alçaltır. Tâ ki onu Cehennem'in en alçak derecesine indirir."

3.2 Sıdk ve Doğruluk

Doğru düşünce, doğru söz, doğru davranış ma'nâ-larını ihtiva eden sıdk; Hakk yolcusunun her çeşit yalana karşı kapanıp, hayatını doğruluğa göre planlaması, sadâkatin emin bir temsilcisi olması; diğer bir tabirle, duygu, düşünce, söz ve davranışlarında doğruluğu tabiatının bir parçası haline getirip, şahsî hayatından insanlarla olan muamelesine, hakkı i'lan adına şehâdetinden mizahlarına kadar; hattâ " -Her zaman doğrularla beraber olun!"(Tevbe, 9/119) fehvâsınca, dost ve arkadaş çevresi itibariyle hep doğruluk aramasıdır ki; hadisin ifadesiyle böyleleri yüce divanda "sıddîk", aksine tasavvur ve düşüncelerinden davranış ve muamelelerine kadar yalanlarla içli-dışlı yaşayan ve hayatınıhilâf-ı vâkiler çizgisinde sürdürenler de o ulu divanda "kezzâb" olarak kaydedilir.

Sıdk, Hakk'a ulaştıran yolların en sağlamı, sâdıklar da bu vuslatın talihi namzetleridir. Sıdk, amelin rûhu ve özü,düşünce istikametinin de en yanılmaz mihengidir.Peygamberlik, doğruluk yörüngesi üzerinde hareket eder. Peygamberin ağzından çıkan her şey tasdik edalıdır. Çünkü onlar, hilâf-ı vâki hiçbir beyânda bulunmazlar.

Sıdk; ferdin, amel ve davranış bütünlüğünü koruyup, tehlike anında ve yalanla kurtulması söz konusu olduğu yerlerde bile, gizli-açık iç ve dış ayrılığına düşmemesi, düşünce ve davranış mutâbakatını yakalayabilmek için halden hale girmesi ve kıvrım kıvrım kıvrınmasıdır.

Efendimiz; "Size doğruluk yaraşır. Doğruluk insanı iyiliğe, o da cennete çeker, götürür. İnsan, kendini bir kere doğruluğa verip, o yola yöneldi mi, hep doğru söyler, doğruyu araştırır. Böylece o insan, Allah katında "Sıddîk" olarak yazılır. Yalandan sakınınız. Yalan insanı fücra, bataklığa, o da cehenneme ulaştırır. Bir insan, kendini bir kere yalana kaptırdı mı, daima yalan söyler, neticede Allah katında yalancı olarak yazılır..."

Doğruluk, peygamberler şiarı, yalan ise kâfir ve münafık sıfatı. Doğruluk, bugünü, yarını kucaklayan önemli bir esas;yalan, zamanın çehresine çalınmış siyah bir leke.

O hep doğru olarak yaşadığı gibi ümmetine de dâima doğruluğu tavsiye etmiştir.

"Bana şu altı şey hakkında tekeffülde bulunun (söz verin) ben de size Cennet'i tekeffül edeyim:

- Konuştuğunuz zaman doğru konuşun!
- Va'dettiğiniz zaman yerine getirin!
- Emanette 'emin' olun!
- Apış aranızı koruyun!
- Gözlerinizi harama yumun!
- Ellerinizi haramdan uzak tutun."

Evet, O hep ok gibi doğru yaşamış, doğruluğu tavsiye buyurmuş ve O kendine has doğrulukla âdetâ imkân-vücub arasibir noktaya ulaşmıştı. Öyle bir noktaya ki, onun ötesinde sadece ve sadece Allah sıdkı vardır. Yani Allah Resûlü, doğrulukta da (Necm,9) ufkunda seyrediyordu. Evet O, bir yönüyle imkân dairesindeydi; ancak bir başka yönüyleimkân âlemini aşmıştı. O, bize de aynı tavsiyede bulunmakta ve:

"Doğru söylemeye söz verin, hayatınıza yalan karıştırmayın, ben de size cenneti söz vereyim" demektedir.

Doğrulukla Kurtulan Sahabe Kab bin Malik

Ka'b ibn Malik, kılıcı kadar sözü, sözü kadar da kılıcı keskin bir insandı, şairdi. Şiirleriyle kâfirlerin moral dünyalarını altüst edebilirdi. Akabe'de gelip Allah Resûlü'ne biat etmişti. Dolayısıyla da Medine'nin ilklerindendi. Fakat Tebûk seferine katılamamıştı. Tebûk zorlu bir savaştı. Bu savaşta bir avuç insan koskoca Roma İmparatorluğu'nun ordularıyla yakapaça olacaktı. Hem de çölün o kavurucu ve bitirici sıcağında. Bu savaşla ilgili hatırasını Hazreti Ka'b şöyle anlatmıştı:

"Herkes muharebeye davet edildi. Çünkü mücadele çetin olacaktı. Fakat Allah, takdir etmedi ve sadece tatbikattan ibaret bir hareket olarak kaldı. Böyle olacağı bildirilmiş veya bildirilmemişti, ama Allah Resûlü bu muharebeye ayrı bir ehemmiyet veriyordu. Herkes gibi ben de hazırlıklarımı tamamladım. Hatta o güne kadar hiçbir harbe bu kadar iyi hazırlanmamıştım. İki Cihan Serveri, hareket komutunu verdi ve ordu harekete geçti. Ben kendi kendime 'Nasıl olsa onlara yetişirim.' deyip orduyla beraber çıkmadım. Hiç de bir işim yoktu. Fakat kendime olan güvenim beni alıkoyuyordu. Allah Resûlü'ne yetişmem mümkün değildi.

Mecburen bekleyecektim ve bekledim de. Hem de her saati günler süren bir bekleyişle bekledim. Nihayet, Allah Resûlü'nün seferden dönüşü her yandan duyulmaya başladı. Zaten her defasında öyle olurdu. Medine, O'nun dönüşüne yakın yeniden bir kere daha canlanırdı. İşte şimdi yine herkesin yüzünde bir sevinç vardı. Allah Resûlüdönüyordu. Nihayet ordu Medine'ye geldi.

Efendimiz de âdeti olduğu üzere evvela mescide uğrayıp iki rekât namaz kılmış ve halkla görüşmeye başlamıştı. Herkes bölük bölük mescide geliyor, O'nu ziyaret ediyor ve harekete iştirak etmeyenler de özür beyanında bulunuyorlardı. Benim durumumda olanlardan da çoğu mazeret bildirmiş ve Allah Resûlü tarafından mazeretlerikabul edilmişti. Ben de aynı şeyi yapabiliyordum.

Zira içlerinde ikna kuvveti ve söz söyleme kabiliyeti en güçlü olanlardan biriydim. Ama nasıl olur da hiçbir mazeretim olmadığı hâlde Allah Resûlü'ne yalan söyleyebilirdim. Yapmadım, yapamadım. Karşılaştığımızda İki Cihan Serveri, kalbimi delip geçen bir buruk tebessümle karşıladı beni. Ve,

– Neredeydin, dedi.

Durumumu olduğu gibi eksiksiz anlattım. Başını çevirdi ve dil ucuyla,

– Kalk git, dedi.

Dışarı çıktım. Kavmim etrafımı sardı:

– Sen de bir mazeret söyle, kurtul, dediler.

Dedikleri bir aralık kalbime yatar gibi de oldu. Fakat birden kendime geldim ve sordum:

– Benim durumumda olan başkaları var mı?

– Var, dediler ve iki isim söylediler.

İkisi de Bedir'e iştirak etmiş namlı, şanlı sahabîler arasında bulunuyorlardı: Mürâre ibn Rebî ve Hilâl ibn Ümeyye. Evet, onlar da hiçbir mazeret beyan etmeyerek doğruyu söylemişler ve benim durumuma düşmüşlerdi. Benim için kendilerine ittiba edilecek insanlardı ikisi de. Ben de onlara uymaya karar verdim, mazeret ileri sürmekten vazgeçtim.

Üçümüz hakkında bir emir yayınlandı. Artık hiçbir Müslüman, bizimle görüşüp konuşmayacaktı. Diğer iki arkadaşım, evlerine kapanmış durmadan gece gündüz ağlıyorlardı. Ben, aralarında en genç ve kuvvetli olandım. Sokağa, çarşıya, pazara çıkıyor ve namaz vakitlerinde de mescide gidebiliyordum.

Ancak benimle kimse konuşmuyordu. Vaktimin çoğunu mescitte geçiriyordum. Allah Resûlü'nden bir tebessüm yakalayabilmek için uzun uzun beklediğim oluyordu. Heyhat ki her gün evime hicranla dönüyordum. O, yüzünden hiç tebessüm eksik olmayan insan, bir kere olsun, bana bakıp tebessüm etmemişti. Selam veriyordum, acaba dudakları kımıldayacak mı diye gözlerimi dudaklarına dikiyordum. Gel gör ki en hafif bir kımıldama olmuyordu.

Çok defa namaz kılariken gözümün ucuyla O'na bakıyordum. Namaza başladığımda bana bakıyordu. Fakat namazımı bitirince hemen benden gözünü kaçırmıştı. Tam elli gün böyle geçecekti. Bütün insanlar ve bulunduğum yer, bana öylesine yabancılaşmıştı ki kendimi yabancı bir ülkede zannetmeye başladım.

Bir gün amcamın oğlu Ebu Katâde'nin bahçesinin duvarından atlayarak yanına sokuldum. Onu çok severdim. O da beni canı kadar severdi. Selam verdim, selamımı almadı. Sordum:

– Allah için söyle, benim Allah ve Resûlü'nü sevdiğime inanmıyor musun? O hiç cevap vermedi. Sözümü üç defa tekrar ettim. Üçüncüsünde de:

– Allah ve Resûlü bilir, dedi ve yanımdan ayrıldı.

Dünya başıma yıkılmıştı. Ebu Katâde'den bu sözü hiç beklemiyordum. Gözlerim doldu ve hıçkırma hıçkırma ağladım. Yine birgün Medine sokaklarında yapayalnız dolaşırken sokaklarda bir adamın beni soruşturduğunu duydum. Sorduğu şahıslar işaretlerle beni göstermişlerdi. Adam yanıma geldi elinde de bir mektup vardı. Mektup bana aitti. Gassân melikinden geliyordu. Melik beni, kendi memleketine davet ediyordu. Mektubunda 'İşittim ki sahibin seni yalnız bırakmış. Bize gel; senin gibilerin bizim nezdimizde kadri yüksektir...' gibi sözler ediyordu. 'Bu da bir imtihan.' dedim ve mektubu yırtarak ateşe attım. Derken tam elli gün dolmuştu. Artık dayanamaz hâle gelmiştim. Dünyam kararır vekabir kadar daralmıştı.

Her zaman yaptığım gibi evimin damında sabah namazını kılmış oturuyordum. Birisinin yüksek sesle ismimisöylediğini duydum. Ses,

– Müjde Ka'b, diyordu.

İşi anlamıştım. Hemen secdeye kapandım. O gün sabah namazından sonra Allah Resûlü, affımızı ilân etmişti. Mescide koştum, herkes ayağa kalkmış beni tebrik ediyordu. Talha boynuma sarıldı, yüzümü, gözümü öpüyordu. Sanki yeniden bir Akabe yaşıyordum. Allah Resûlü'nün huzuruna gelip elini tuttum. O da benim elimi tutmuştu. O anda Cennet'le müjdelenseydi dahi zannediyordum bu kadar sevinmeyecekti. Allah Resûlü,

– Allah sizi affetti, buyurdular. Ve hakkımızda inen şu âyeti okudular: "Allah savaştan geri kalan ve haklarındaki hüküm ertelenen o üç kişinin de tevbelerini kabul buyurdu. Çünkü onlar öylesine bunaldılar ki dünya, bütün genişliğine rağmen başlarına dar geldi. Vicdanları da kendilerini sıktıkça sıktı. Nihayet Allah'ın cezasından, yine Allah'ın kapısından başka sığınacak hiçbir yer olmadığı anladılar da bundan sonra önceki iyi hâllerine dönsünler diye Allah onları tevbeyle muvaffak kıldı. Çünkü Allah tevbabdır, rahimdir. (Tevbe,118)

O, bu âyeti okuduktan sonra Resûlullah'a hitaben:

– Ya Resûlullah! Ben doğrulukla kurtuldum. Bundan böyle ömrüm oldukça da doğrudan başka bir şey söylemeyeceğime söz veriyorum, dedim."

3.3 İsmet ve Günaha karşı Hassasiyet

İsmet günahsızlık, suçsuzluk ve masumluk gibi yüce bir hali ifade eder ki beşer semasının güneşleri olan enbiyayamahsus bir hâldir. Ve onların temel sıfatlarından biridir.

Evet, o yüce zâtlar hiçbir zaman gizli-açık, küçük-büyük herhangi bir günaha yaklaşmadıkları gibi; her türlü kusur, hatâve şâibeden de son derece kaçınılmışlardır. Öyle ki, mesela; Hz. Yâhya (as) ne günah işlemiş ne de günah işlemeyi düşünmüştür. Onların hikmetin olan sürçmelerine ihtimal verilse bile; gelen vahy-i semavi o sürçmelerini hem tashih etmiş hem de affedildiklerini bildirmiştir.

İsmet, ayrıca günahlardan kaçınmak melekesine sahip olmak manasına da gelmektedir ki, bu manaya gelen İsmet'esahip olmak için peygamber olmak gerekmez. Sağlam bir irade, ciddi bir azim, kâmil bir iman, tam bir teslimiyet ve samimi bir arkadaş çevresi sayesinde ve Cenabı Hakk'ın inayetiyle insan bu ulvî hâli kazanabilir. Nitekim tarihte binlerce asfiya ve milyonlarca evliya bunun en açık delili olduğu gibi; zamanımızda binlerce genç de bunun en canlı şahidi ve âlâmetidirler.

Efendimizin (sav) İffet

Kur'ân ve hadîsde, iffet tabirinin iki farklı boyutta ele alındığı görülür. Birincisi, 'temelluk (dalkavukluk) ve dilencilik yapmamak, başkalarının elinde avucundakine karşı müstağni olmak'; diğeri ise, 'nefsin shevânî isteklerine boyun eğmemek, harama meyleden uzuvları, eli-ayağı, dili-dudağı, gözü kulağı günahlardan korumaktır.

Ensâr'dan bazı kimseler Resûlullah'dan (sav) ihtiyaçlarını karşılayacak kadar mal istemişlerdi. O-da isteyen herkese muhakkak verirdi. Nihayet yanında infak edilecek hiçbir şey kalmayınca, şöyle buyurdu: "Yanımda bulunan ne kadarmal varsa, onları sizden asla esirgemem. Şunu da iyi bilin ki, kim (istemeyip) iffetli kalmayı dilerse, Allah onu iffetli kılar. Kim de sabretmeye çalışırsa, Allah ona sabır ihsan eder.

Allah Resûlü (sav) de ömür boyu iffet âbidesi olarak yaşamış, kanaatkârlığın zirvesini tutmuş ve bu hâliyle de onlara örnek olmuştu. Yeri gelmiş hurma lifinden dokunmuş hasır üzerinde yatmış, yeri gelmiş evinde ocak yanmadığı içingünlerce açlık çektiği olmuştu. Fakat bütün bunlara rağmen ne kendisi ne de ashabı, yaşadıklarından dolayı bir kez olsun sitemde bulunmamışlar, istiğna derinlikli aff bir hayat sürmenin en güzel örneğini sergilemişlerdi. Resulü Ekrem(sav), sabah-akşam Rabbinden "Allahım, Senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliğiyle beraber başkalarına muhtaç olmayacak kadar rızık istiyorum diye dua ve niyazda bulunur.

Efendimiz mahşerin dehşet verici tehlikelerinden 'Allah'ın gölgesine' sığınarak korunacak olan yedi grup insanı anlatırken, bir iffet kahramanından bahsetmiştir. Öyle ki, shevânî isteklerine karşı alabildiğine kararlı bu babayiğit insan, güzellik ve servet sahibi bir kadının günaha davetini "Ben Allah'tan korkarım" çığılığıyla reddedebilmiş ve irade ile aşılamaz gibi görünen bir akabeyi iffetiyle aşabilmiştir.

Efendimiz mağarada mahsur kalan 3 kişiyi anlatırken "Allah'ım! Amcamın bir kızı vardı. Onu herkesten çok seviyordum. Ondan kâm almak istedim, fakat bana hiç yüz vermedi. Bir kıtlık senesinde elime düştü ve ona kendini teslim etmesi karşılığında yüz dinar verdim, mecburen kabul etti. Ne var ki arzuma nail olacağım sırada, "Allah'tan kork ve bana nikâhsız dokunma!" diye inledi. Ben de, o söz üzerine, insanlar arasında en çok sevdiğim kimse olduğuhâlde onu bıraktım, verdiğim parayı da geri almadım. Allahım, eğer bunu Senin rızan için yapmışsam, bizi bu sıkıntıdan kurtar!" diyerek iffetini muhafaza edişini makbul bir amel olarak Allah'a arz eder ve kurtulurlar.

Efendimizin (sav) Haram ve Helal Hassasiyeti

Efendimiz: "Helal olan şeyler belli, haram olan şeyler de bellidir. Bu ikisinin arasında, halkın birçoğunun helal mi haram mı olduğunu bilmediği şüpheli şeyler vardır. Bunlardan sakınanlar, dinini ve ırzını korumuş olurlar. Sakınmayanlar ise harama düşerler. Dikkat edin! Her padişahın girilmesi yasak bir arazisi vardır. Allah'ın yasak arazisi, koruluğu da haram kıldığı şeylerdir." Haram gıda, sahibini insanlar arasında rezil ettiği gibi, Allah katında da değersiz hale getirir.

"İnsanın ilk (çürüyüp) kokacak olan yeri karnıdır. Öyleyse, bir insan gücü yettiğince karnına temiz olmayan şeyleri sokmamaya çalışsın!"

Efendimiz: "Kim haram bir lokma yerse, Allah onun kırk gece namazını ve kırk sabah da duasını kabul etmez. Haramın besleyip büyüttüğü her et için en layık olan yer cehennemdir. Muhakkak haramdan bir lokma bile eti besleyip büyütür. Allah Resûlü (sav) bir gün yatağına yatmış; fakat sabaha kadar uyuyamamış ve yatağında dönüp durmuştu. Sabah olduğunda mübarek zevceleri O'nun (sav) bu sıkıntısının sebebini sorduğunda Efendimiz'in cevabı şu olmuştu: "Yatağımı hazırlarken yere düşmüş bir hurma buldum. Onu ağzıma koydum. Fakat sonra aklıma geldi ki, bizim evde sadaka ve zekât hurmaları da bulunuyor.

Ya bu hurma, onlardan ise! İşte sabaha kadar bunu düşündüm, bunun ızdırabıyla sağa sola dönüp durdum. Bir türlü gözüme uyku girmedim."Bu kadar küçük şüphe karşısında bile hassas davranıyor ve bu yönüyle ümmetine de örnek oluyordu.

Efendimiz:"Cennetlikler üç kısımdır: Adil devlet başkanı, Yakınlarına ve Müslümanlara karşı merhametli olan kimse, Ailesi kalabalık olduğu halde haram kazançtan sakınıp kimseden bir şey istemeyen iffetli Müslüman."

Salih amelde bulunabilmek, helâl rızıkla beslenmeye bağlıdır.Haramlarla beslenen bir insanın amellerinin de salih olabilmesi zordur.Efendimiz haramların başlıcalarını şöyle ifade eder

-Faizden kazanılan para, Allah'ın nezdinde günah bakımından otuz altı kere yapılan zinadan daha kötüdür."

-Altın, İpek gibi zinet eşyaları, benim ümmetimden ancak kadınlara helâldir, erkeklere ise, haramdır.

-Rüşvet alanda verende cehennemliktir.

- Sarhoşluk yapan her madde haramdır. Çoğu sarhoşluk yapan bir maddenin bir avuç kadarı dahi haramdır.

Haramın başı Faizi Yasaklamıştır

Ekonomik hayatı dinamitleyen unsurların başında faiz gelir. İslâm, faizi kat'î olarak haram kılmıştır. Kitap ve Sünnetfaizi ağır bir dille yerer. Çünkü o, haksız kazancın en çirkinidir ve düpedüz bir sömürü aracıdır. Kur'ân-ı Kerim, faizi yasakladığı yerde faiz yiyeni şeytan çarpmış bir insana benzetir ki, onun bu mevzudaki beyanı şöyledir:

"Faiz yiyenler mahşerde şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Bu, onların, 'Zaten alışveriş de faiz gibidir.' demelerindedir. Oysa Allah alışverişi helâl, faizi haram kıldı. Kime Rabbinden bir öğüt gelir de faizcilikten geri durur ve vazgeçerse geçmişte elde ettiği, kendisinin olur. Ve onun işi de artık Allah'a aittir. Kim faizciliğe dönerse, işte onlar Cehennemliktir; onlar orada ebedî olarak kalacaklardır. Allah faizle malı eksiltir, sadakalarla da bereketlendirir. Allah, nankör hiçbir günahkârı sevmez.

Peygamber Efendimiz (sav) de bir hadislerinde, faizle ilgili olarak dört sınıfın lanete uğrayacağını ifade buyururlar: "Allah, faiz alana, verene, buna kâtiplik ve şahitlik yapana lanet etti. Bunlar aynı günahta müsavidirler."Herhâlde ardiardına sıralayacağımız şu hadisler bizim için faizin nasıl kötü olduğunu kısa yoldan anlatacaktır:

Hazreti Ebû Hüreyre'den (radiyallahu anh) rivayet edildiğine göre; Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Miraca götürüldüğüm gece, karınları odalar gibi büyük olan bir kavmin üzerine vardım. Bunların karınlarında dışardan görülen yılanlar vardı. Ben,

– Bunlar kimlerdir, Ey Cebrail, diye sordum. Cebrail dedi ki:

– Bunlar faiz yiyicileridir."

Allah Resûlü (sav) şöyle buyurur: "(And olsun), şüphesiz insanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, onlardan, faizyemeyen yani almayan hiç kimse kalmayacaktır. Artık faiz yemeyene de faizin tozu konacaktır.

Haram olan Rüşveti Yasaklamıştır

Rüşvet haksız kazanç biçimlerinden biridir. Bir sorumlu mevkide bulunan insanın konumunu kötüye kullanarak, yapması gereken bir işi yapmaması veya yapmaması gereken bir işi yapması karşılığında kendisine veya başkalarına para, hediye veya başka herhangi bir ad altında haksız bir menfaat sağlamasıdır rüşvet.

Kur'ân-ı Kerim rüşveti lanetler, veren ve alan açısından ikaz eder: "Bir de, birbirinizin mallarını haksız yollarlayemeyin. Halkın mallarından bir kısmını, bile bile haksız yere yemek için, rüşvetlerle hâkimlere koşmayın.

Resûl-i Ekrem Efendimiz de sözleriyle rüşvetin çirkinliğini, hem dünyevî hem de uhrevî cezalarının olacağını haber vermiştir. "Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) rüşveti alana da verene de lanet etmiştir."

Bir başka hadiste de "Rüşveti alan da veren de -bir rivayette- taşıyan da kıyamet günü hesap verecektir."

"Bir toplumda faiz yaygınsa Allah o topluma kıtlık, bir toplumda da rüşvet yaygınsa o topluma korku salar."

Bir insanın görevi sırasında kendisine hediye edilen şeyler de rüşvet kapsamındadır. Meşhur bir olay bize bunu anlatır: "Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) zekât toplama işinde bir adamı istihdâm etmişti. Bu görevli vergi memuru vazifeden dönünce,

– Bu size aittir, şu da bana hediye edilenler, dedi.Bu sözün üzerine Peygamber Efendimiz (sav) çok celallendi. Hışımın minbere çıkıp Allah'a hamd ve senâda bulunduktan sonra şunları söyledi:

– Ne oluyor ki Ben sizden birini, Allah'ın bana tevdi ettiği bir işte istihdam ederim. Sonra o gelir, 'Bu size aittir, şu dabana hediye edilenler.' der. Bu adam, babasının veya anasının evinde otursaydı da, eğer doğru sözlüyse hediyesi ayağına gelseydi ya! Vallahi sizden kim haksız bir şey alırsa mutlaka onu boynunda taşır olduğu hâlde Kıyamet günüAllah'la karşılaşacaktır. Eğer bu haksız aldığı şey deve ise böğürececek, sığırsa ona has sesle, koyunsa meleyecek!

Sonra Resûlullah ellerini kaldırdı, o kadar ki koltuk altındaki beyazlık gözüktü.

– Allah'ım tebliğ ettim mi, dedi ve bu sözünü üç kere tekrar etti."

3.4 Efendimizin Cesareti ve Liderliği

Efendimizin Cesareti

Peygamberimiz fitraten cesurdu. Hayatında bir kere bile korkaklık emaresi sayılabilecek bir davranışı olmamıştır. İslam tarihi, Resûl-i Ekrem'in azmine ve cesaretine şahadet eden tablolarla doludur. Resûl-i Ekrem, bütün Arabistan şirk içinde yüzdüğü sırada, yalnız başına tevhid sancağını kaldırmı, büyük bir düşmanlık âlemi ile yalnız başına mücadele etmişti. Azmi ve cesareti sayesinde aşılmaz gibi görünen bütün engelleri aşmış ve tek başına başladığı mücadelenin sonunda, bir gün çevresinde yüz bin insan toplanmıştı. Bütün hayati cesaret örnekleriyle dolu olan Peygamberimizin, cesaretiyle ilgili en güzel misaller savaşlarda gösterdiği yiğitlik ve kahramanlıklarda ortaya çıkmaktadır. O öyle cesurdu ki, savaşta, savaşın can pazarına dönüp ordunun bozgun tehlikesi geçirdi anlarda bile, atını mahmuzlayıp düşmanın üzerine yürür ve hiç korku emaresi göstermezdi.

Hz. Ali gibi cesur bir sahabe diyor ki: Bedir Savaşı'nı da baktım ki, Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'a sığınıyor, O'nun arkasına sokuluyoruz. O ise düşmana hepimizden daha yakın durumdaydı. Hepimizin en cesuru O idi.

Lider, zor anların adamıdır. Gerçek liderler kriz dönemlerinde ve kritik anlarda ortaya koydukları performanslakendilerini gösterirler. Peygamberimiz bu yönüyle erişilmez bir cesaret timsalidir.

Huneyn Savaşı Peygamberimizin bu yönüne ışık tutacak kritik anları olan bir savaştır. Sahabe bu savaşta düşmanın baskınına uğramış ve bozgun tehlikesi yaşamıştır. Berâe b. Azib'in naklettiğine göre, bir kimse ona: "Ey Ebu Umare! Huneyn günü kaçtınız mı?" diye sormuş; Berâe da öyle cevap vermiştir: "Hayır vallahi, Hz. Peygamber (aleyhisselâm) asla geriye dönmedi. Fakat Peygamber'in ashâbı içindeki gençler ve acele ile ilerlemek isteyenler, zırhsız, üzerlerinde silah, yahut yeterli silah yokken taarruza geçtiler. Birdenbire bir tek oku bile boşa atmayacak kadar usta atıcıların olduğu bir grubu önlerinde buldular. Usta atıcı olan bu grup Hevazin ve Beni Nadr kabileleri idi. Bunların bizim öncülere attıkları okların hiçbirisi boşa gitmiyordu. Öncü kuvvetleri bunlara kaşı koydularsa da Hz. Peygamber'in olduğu yere doğru geri dönmeye mecbur kaldılar. Fakat O, beyaz atının üzerinde hiç korkusuz duruyor, Ebu Sufyan bin Haris bin Abdu'l-Muttalip de onu çekiyordu. Hz. Peygamber inerek Allah'tan yardım ve zafer dilediğinde bulundu ve: 'Ben peygamberim, yalan yok; Ben Abdu'l Muttalip oğluyum!' diyerek bozulan orduyu tekrar harp düzenine koydu.

Resûlullah'in (sav) bu savaşta, tek başına kaldığı anda, atını mahmuzlayıp düşmanın üzerine sürmesi dağılansahabelerin toplanmasına vesile olmuş ve orduya cesaret ve şecaat aşılamıştır.

Enes b. Mâlik'in naklettiği şu olay da Peygamberimizin cesaretini göstermesi bakımından dikkate değerdir. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem), insanların en güzeli, en cömerti ve en cesuru idi. Bir gece Medinelileretraftan yabancı sesler duyarak bir düşman saldırısından korkmuşlardı. İnsanlar sesin geldiği tarafa gittiler.

Peygamberimiz karşılarına çıktı. O daha çabuk davranmış, sesin geldiği yere gitmiş ve olayı araştırmış, Ebû Talha'ya ait çıplak bir atın üstünde kılıcı asılı olarak geri dönüyordu. Onlara "Korkmayın! Korkulacak bir şey yok." dedi.

Bir sefer dönüşü ordu istirahat için mola vermişti. Peygamberimiz de bir Semure ağacının altında istirahate çekilmiti. Bu durumu fırsat bilen bir düşman O'nun yanına kadar sokulur. Tam o sırada Peygamberimiz uyanır. Bakar ki, başındayalın kılıç bir düşman duruyor. Adam Peygamberimize "Seni benden kim kurtaracak?" deyince Peygamberimiz gayet sakin bir şekilde üç defa "Allah" diye karşılık verir. Adam bu cevabı alınca hiçbir şey yapamadankılıcı elinden atar ve oturur. Peygamberimiz en tehlikeli anlarda bile cesaretini korumuş ve Allah'a teslimiyetini ortayakoymuştur.

Yine hicret esnasında mağaraya sığındıkları zaman Hz. Ebû Bekir Peygamberimiz hakkında endişelenince ona: "Üçüncüsü Allah olan iki kişi hakkında zannın nedir ki?" diyerek, kritik bir anda hem Allah'a tevekkülünü hem cesaretini ortaya koymuş, hem de Hz. Ebû Bekir'i sakinleştirmiştir.

Bu misallerden de anlatıldığı gibi Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem), en tehlikeli anlarda bile cesaretini korumuş ve çevresine güven ve emniyet kaynağı olmuştur. Sahabe Peygamberimizi daima önde görmeseydi, O'nun cesaret, metanet ve kararlılığına şahid olmasaydı, uzun süre çevresinde kalmaya güç yetiremezlerdi. Peygamberimizin cesaretve kararlılığı sahabeye de güç kaynağı olmuş ve sarsılmayan bir iman ve bağlılıkla en zor ve sıkıntılı günleri aşmaya muvaffak olmuşlardır. Zira liderini daima önde görmeyen bir topluluk kısa sürede dağılmaya mahkûmdur.

Efendimizin Cömertliği

Cömertlik; sahip olduğu mal ve benzeri şeylerden başkalarına da verebilmek ve başkalarını kendine tercih etmektir. Cömertlik bir peygamber sıfatıdır. Peygamberimiz, kerem ve cömertliği sayesinde pek çok kilitli kalbe girmiş ve orada taht kurmuştur.

Resûlullah (sav), hayır hususunda insanların en cömerdi idi. En cömert olduğu zaman da Ramazan ayı idi. Peygamberimiz kendisinden bir şey isteyen hiç kimseyi boş çevirmezdi. Sahabe'den Câbir b. Abdullah, Resûlullah'tan bir şey istenip de 'hayır' dediği vâki değildir." demiştir. Hatta, yanında verilecek bir şey olmadığı zaman bile "Adımıza satın al, sonra biz öderiz." demiştir. Peygamberimiz, bir dilenci, at üzerinde de gelse verilmesini ister, boş çevrilmesini hoş görmezdi

Hz. Peygamber, çoğu kez kendisine gelen şeyleri tamamen dağıtır, kendisine bir şey bırakmazdı. Hârûn b. Riâb'ın anlattığına göre; bir keresinde kendilerine 70 bir dirhem gelmişti. Bu para o güne kadar gelen paraların en çoğu idi. Hz. Peygamber bunları bir hasırın üzerine koydu ve taksim etti. Her isteyene verdi. Hepsini dağıtıp bitirdi. Bu O'nun genel ahlakı idi.

Peygamberimiz; Cömert, Allah'a yakındır, insanlara yakındır, cennete yakındır, cehennemden uzaktır. Cimri ise Allah'tan uzaktır, insanlardan uzaktır, cennetten uzaktır, cehenneme yakındır. Cahil, ama cömert olan kimseyi Allah, cimri olup da ibadete düşkün kimseden daha çok sever.

Peygamberimiz, pek çok kimsenin kalbini cömertliğiyle kazanmıştır. Huneyn Savaşı'nda elde edilen ganimetleri bu amaçla kullanmıştır. Bu ganimetlerden bol miktarda koyun verdiği bir adam kavmine gelmiş ve şöyle demiştir:

"Ey kavmim! Müslüman olun. Muhammed öyle çok veriyor ki, ancak fakirlikten korkmayan bir adam böyle verebilir."

Peygamberimiz, Huneyn ganimetlerinden Safvan b. Umeyye'ye yüz deve vermiştir. Sonra yüz deve, ardından da yüz deve daha (derken üç yüz deve) vermiştir. Saffan b. Umeyye diyor ki: "Vallahi bana verdiği verdi. O, insanlar içerisinde kendisine en çok kızdığım kişi idi. Bana o kadar çok mal verdi ki, en çok sevdiğim kimse oldu.

Peygamberimiz, ashabınada cömertliği tavsiye etmekte ve cömertliğin güzel ahlakı tamamlayan çok önemli bir faktör olduğuna işaret etmektedir: Cömertlik cennetten bir ağaçtır. Dalları ise dünyaya uzanmıştır. Kim cömert olursa bu dallardan birine tutunur. Allah da bu sayede onu cennete ulaştırır.

Efendimizin Liderliği ve Davasında Kararlılığı

Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) sıkıntının her çeşidine maruz kalmasına rağmen davası adına hiç sarsıntı yaşamamış ve hadiseler karşısında kendine has duruşunu daima muhafaza etmiştir. Onun bu kararlılığı sayesinde sahabe gibi, inandıkları dava uğrunda canlarını seve seve feda eden örnek bir cemaat yetişmiştir.

Zorluklar ve sıkıntılar Peygamberimizin kararlılığından bir şey eksiltmediği gibi, dünyevî makam ve imkanlarla ilgilevâd ve teklifler de O'nu değiştirememiştir. İslam'ı kabul edenlere eziyet ederek istedikleri sonuca gidemeyen Kureyşliler bir kez de dünyevî vaatlerle Peygamberimizin karşısına çıkmayı denediler. Bu amaçla Ebû Talib'e müracaat ettiler. Peygamber Efendimiz'le anlaşma yapmak istiyorlardı. Ebû Talib Peygamberimizi çağırdı ve: "Bunlar Kureyş'in efendileri. Seninle bir anlaşmaya varmak isti yorlar. Senden bazı tavizler almak, kendileri de bazı tavizler vermek üzere buraya gelmişler." dedi. Peygamberimiz kendinden emin ve davasında son derece kararlı bir şekilde şöyle dedi: "Onlardan sadece bir kelime söylemelerini istiyorum. Onu söylediklerinde bütün Arap ve Acem'e sahip olacaklar." Gelenler sevinç ve heyecanla, o kelimenin ne olduğunu sordular. Hatta Ebu Cehil, "Bir değil, on kelime söyleriz" dedi. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) kendinden emin bir şekilde "Lâ ilâhe illallah deyin ve O'ndan başka taptıklarınızdan vazgeçin. Bu kelimeyle bütün Arap ve Acem'e sahip olun." dedi. Böylece davasıyla ilgili kararlılığını ortaya koydu.

Güneşi bir Elime Ayı Bir Elime Verseniz Yine Vazgeçmem

Kureyş'in ileri gelenlerinin korkusu giderek büyümektedir. Aldıkları bütün önlemlere rağmen Hz. Muhammed (asv)'in etrafındaki küme giderek genişlemektedir. Kendi aralarında toplanarak "Bir kez de tatlılıkla deneyelim." derler.

İçlerinden O'nun üzerinde etkili olacağına inandıkları birini seçerek elçi yaparlar. Elçi, Hz. Muhammed (asv)'in karşısında konuşmaya başlar:

"Ey Muhammed, sen bizim tanrılarımızı incittin, içimize tartışma ve bozgunculuk tohumları ektin, dayanışmamızı, birliğimizi bozdun, hepimize üzüntü ve dert getirdin. Eğer zenginlik istiyorsan, seni ülkemizin en zengini yapalım. Güç, iktidar ve liderlik istiyorsan, seni başımıza reis yapalım. İstedığın güzel bir kadın varsa, söyle, hemen senin olacaktır. Eğer hastaysan ve bu peygamberlik iddian ondan kaynaklanıyorsa, en iyi doktorları bulup seni tedavi ettirelim."

Elçi bir insanın bu teklifler karşısında dayanmasının imkânsız oluşundan aldığı güvenle O'nun cevabını bekleyerek sözünü noktalar. Şimdi söz Hz. Muhammed (asv)'edir.

"Ben mal istemiyorum. Hükümdarlık arzum da yok. Hatice'den başkasında da gözüm yok. Hasta da değilim. Ben sadece Allah'ın aciz bir kuluyum. O Allah ki beni size elçi olarak gönderdi. Bunu kabul ediyorsanız peşimden gelin.

Aksi halde şunu aklınızdan hiç çıkarmayın, güneşi bir elime, ayı diğer elime koysanız bile bu davadan dönmem." dedi.

**Kültür Merkezi Öğrenci
Takip**

Ad:		Okul:				Sınıf:				Tel:			
1.Periyot Çetele		1.Haf	2.Haf	3.Haf	4.Haf	5.Haf	6.Haf	7.Haf	8.Haf	9.Haf	10.Haf	11.Haf	12.Haf
1	Kuran 5p												
2	Kitap 5p												
3	Cevsen 1p												
4	Kaset 1d 5p												
5	Tehcüd 50p												
1.Periyot Yoklama		1.Haf	2.Haf	3.Haf	4.Haf	5.Haf	6.Haf	7.Haf	8.Haf	9.Haf	10.Haf	11.Haf	12.Haf
1	Gelme												
2	Kalma												
3	Aktivite												
4	Konu												
5	Ödev-Kampyn												
1.Periyot		Kitaplar				Kasetler-Vaazlar-VTR				Kamp	KG	Gezi	KG
1	1.Hafta												
2	2.Hafta												
3	3.Hafta												
4	4.Hafta												
5	5.Hafta												
6	6.Hafta												
7	7.Hafta												
8	8.Hafta												
9	9.Hafta												
10	10.Hafta												
11	11.Hafta												
12	12.Hafta												
Kur'an Okuma				Dualar				Sureler					
1	Hiç bilmiyor			1	Subhaneke			1	Fil				
2	Elif -Ba			2	Ettahiyyatu			2	Kureyş				
3	Yüzünden Okuyor			3	Allahümme Salli			3	Maun				
4	Hızlı Okuyabiliyor			4	Allahümme Barik			4	Kevser				
5	Tecvidli Okuyor			5	Kunut duaları			5	Kafirun				
6	Müezzinlik			6	Ezan Duası			6	Nasr				
7	Kuran Hatim başlama			7	Salaten Tüncina			7	Leheb				
8	Kuran Hatim bitiş			8	Yemek Duası			8	ihlas				
9				9	Küçük Tesbihat (Ö.N)			9	Felak				
10				10	Büyük Tesbihat (S.N)			10	Nas				
Sureler				Sureler				Diğer					
11	Hümeze			20	İnşirah			1	Aile ziyareti 1				
12	Asr			21	Duha			2	Aile ziyareti 2				
13	Tekasür			22	Alak			3	Ders ortalması ilk				
14	Karia			23	Elif lam mim			4	Ders ortalması son				
15	Adiyat			24	Amenerresulü			5	Hedef 1				
16	Zilzal			25	Haşir (90-94 Ayet)			6	Hedef 2				
17	Beyyine			26	Fetih (26-29 Ayet)			7	Hedef 3				
18	Kadir			27	Nebe Suresi			8					
19	Tin			28	Yasin			9					
1.Dönem Notlar		1.sn	2.sn	Kr.Nt	1.Dönem Notlar		1.sn	2.sn	Kr.Nt	Ders Çalışma			
1	Mathe				5								
2	Deutsch				6								
3	Englisch				7								

Hizmet İnsanı

Gönül verdiği dâvâ uğrunda kandan-irinden deryaları geçip gitmeye
azimli ve kararlı;

Varıp hedefine ulaştığında da her şeyi sahibine verecek kadar olgun
ve Yüce Yaratıcı'ya karşı
edepli ve saygılı..

Hizmet adına her ses ve soluğu zikir ve tespih, her ferdi mübeccel ve aziz bilip,
muvaffakiyetlerinden ötürü alkışlayacağı kimseleri de putlaştırmayacak kadar

Rabb'in iradesine

inanmış ve dengeli..

Ortada kalmış herhangi bir iş için herkesten evvel kendini mesul ve vazifeli addedip,
hakkı tutup kaldırmada, yardıma koşan herkese karşı

hürmetkâr ve insafılı..

Müesseseleri yıkılıp planları bozulduğu ve birliği dağılıp
kuvvetleri târumâr olduğunda fevkalâde

inançlı ve ümitli;

Yeniden kanatlanıp zirvelerde pervaz ettiği zaman da

mütevazı ve müsamahalı..

Bu yolun sarp ve yokuş olduğunu baştan kabul edecek kadar

rasyonel ve basiretli;

Önünü kesen Cehennem'den çukurlar dahi olsa, geçilebileceğine

inanmış ve himmetli..

Uğruna baş koyduğu dâvânın kara sevdalısı olarak, cânı-cânânı feda edecek kadar

vefalı

Ve geçtiği bu şeylerin hiçbirini bir daha hatırına getirmeyecek kadar da

gönül eri ve hasbî

olmalıdır.

